

22. Vehbi Koç
Ödülü'nün sahibi
Genco Erkal ve
Dostlar Tiyatrosu oldu

Bizden Haberler'in değerli okurları,

Yüzüncü yılını kutladığımız Cumhuriyetimizle neredeyse yaşıt bir Topluluk olarak geçmişimizden ve değerlerimizden aldığımız güç, ülkemizin geleceğine dair kuvvetli inancımız ve bu istikametteki yol haritamızla çalışmayı var gücümüzle sürdürüyoruz.

2023 yılının ilk çeyreğinde finansal sonuçlarımızla ülkemizin ekonomik büyümesine güçlü katkı vermenin haklı gurunu yaşıyoruz. Bu çeyrekte konsolide bazda 11,9 milyar ABD doları gelir elde ettik ve 691 milyon ABD doları kombine yatırım gerçekleştirdik. Böylece son beş yıldaki yatırımlarımız 9,6 milyar ABD dolarına ulaştı. Üstün gayretleriyle bu başarılı neticeleri mümkün kılan çalışma arkadaşlarımıza candan teşekkür ediyorum.

Koç Topluluğu olarak ekonomik büyümenin yanı sıra, toplumsal kalkınmayı da önceliğimiz olarak görüyoruz. Bu bağlamda, Türkiye'nin ilk özel vakfı olan Vehbi Koç Vakfı yarım yüzyılı aşkın süredir bu felsefeyi başarıyla temsil ediyor. Vakfımız tarafından her yıl takdim edilen Vehbi Koç Ödülü'nün 22'ncisi geçtiğimiz günlerde sahibini buldu. Bu yıl "kültür" alanında verilen ödüle, usta sanatçı Genco Erkal ve kurucularından olduğu Dostlar Tiyatrosu layık görüldü. Ülkemizde tiyatro sevgisinin yerleşmesinde ve geleceğin sanatçılarının yetişmesinde büyük emekleri olan Genco Erkal, sahnedeki enerjisi, beden dili ve disipliniyle her daim genç tiyatrocularımızın rol modeli oldu. Politik tiyatroyu unutulmaz örneklerle bizlere tanıtan ve yaşatan Genco Erkal, seyircinin ufkunu açan bakış açısı, işine olan inancı ve cesaretli duruşuyla kendinden sonraki nesillere ilham verdi. "Yaşamının anlamı" olarak nitelendirdiği

tiyatroda, 64 yıllık sanat hayatı boyunca pek çok ilke imzasını attı. Usta sanatçı Genco Erkal'ı gönülden tebrik ediyorum.

Sadece işimize karşı değil; birbirimize, içinde yaşadığımız topluma ve dünyamıza karşı da sorumlu hissediyoruz. Koç Topluluğu olarak Şubat ayında yaşadığımız deprem felaketinin yaralarını sarmak amacıyla yürüttüğümüz kapsamlı çalışmalar hakkında sizleri daha önceki sayılarımızda bilgilendirmiştik. Toplam 20 bin kişiye barınma ve sosyal imkânlar sunmak üzere Adıyaman, İskenderun, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya'da kurmakta olduğumuz konteyner kentler hızla tamamlanıyor. 12-13 Mayıs tarihlerinde Topluluk şirketlerimizin özel eğitilmiş gönüllüleriyle karşıladığımız ve taşınmalarına yardımcı olduğumuz kent sakinleri Hatay'daki konteyner kentimizde yaşamaya başladı. Bundan sonrası için de psiko-sosyal destekler, ekonomik olarak güçlenmelerini sağlayacak faaliyetler ve bilhassa kadınlara, çocuklara ve gençlere yönelik özel programlarla kent sakinlerinin yanında olmayı sürdüreceğiz.

Kurucumuz merhum Vehbi Koç'un "Ülkem varsa ben de varım" felsefesi ışığında bizlere emanet ettiği değerlerin taşıyıcısı olmaya, ülkemizin geleceği için üstlendiğimiz sorumluluğun bilinciyle çalışmaya devam edeceğiz.

Sevgi ve saygılarımla,
Levent Çakıroğlu

BU SAYIDA

4 NELER OLDU?

Koç Holding'in Hatay'da kurduğu konteyner kentte yaşam başlıyor

Arçelik deprem bölgesinde istihdama destek veriyor

Koç Holding, 2023 yılının ilk çeyreğinde başarılı ve istikrarlı performansını sürdürdü

Tüpraş, enerji dönüşümüne 'Tüpraş Ventures' ile yön verecek

İklim değişikliğiyle mücadelede stratejik adımlar

Düzy'in 37 yıllık markası Ekin yeniden raflarda

Ford Trucks, Danimarka hamlesiyle İskandinavya pazarına adım attı

12 vizyon

Genco Erkal ve Dostlar Tiyatrosu, 22. Vehbi Koç Vakfı Ödülü'nün sahibi oldu

18 YENİ DÜNYA

Yapay zekâya ABD kuşkuyla, Türkiye ise olumlu bakıyor

22 YAKIN PLAN

Arçelik Kalite, Sürdürülebilirlik ve Resmi İlişkiler Kıdemli Direktörü Fatih Özkadı: "Karbon Dönüşüm Programı'nda yeşil mutabakat ve sürdürülebilirlik hedefleriyle ilerliyoruz"

26 HİKÂYEMİZ

Türkiye'nin ilk holdingi olan Koç Topluluğu'nun kuruluş hikâyesini, merhum Vehbi Koç'un kitaplarından değerli alıntılar eşliğinde paylaşıyoruz

İmtiyaz Sahibi Koç Holding A.Ş. adına Levent Çakıroğlu (Sahibi) Genel Yayın Yönetmeni Burçin Girit Sorumlu Yönetmen Şeniz Akan
Yayın Koordinatörü Özge Başefe Karbeyaz Yayın Kurulu Cüneyt Toros, Alper Yoldaş Yayın Direktörü Alper Yoldaş Editöryal Direktör Sema Uslu
Editörler Kübra Çol, Filiz Tülek, Bilge Akgün, İlknur Eşsiz Kreatif Direktör Halil Özbayrak Art Direktör Erdal Bayraktar Operasyon Direktörü Selim Erem
İletişim ve İçerik Koordinatörü Beyzanur İyitütüncü EditMedya Göztepe Mahallesi Ege Hatboyu Sokak No: 15/3 34730 Kadıköy, İstanbul editmedya.com
Yayın Türü Yaygın Yerel Süreli Yayın Süresi / Dili Aylık / Türkçe

30 BİZDEN BİRİ

Ford Otosan ve Tofaş/Fiat Antakya Bayisi
Osman Ovalı: "Koç Topluluğu'nun bir üyesi
olmanın ayrıcalığını hissettik"

34 YAŞAM

Türk Hemşireler Derneği Azize Atlı Özbaş:
"Deprem bölgesinde insanüstü çaba gösteriyoruz"

Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs
1919'da Samsun'da attığı ilk adım, Anadolu'yu saracak
kurtuluş ateşinin kıvılcımı oldu

42 MOLA

Arter'de çok özel iki sergi

Cengiz Çekil'in
"Bugün de Yaşıyorum"
sergisinden...

Eva Kořátková'nın
"Bir Balıkmışım
Bacakları Olan"
sergisinden...

50 ENGLISH SUMMARIES

KOÇ HOLDİNG'İN HATAY'DA KURDUĞU KONTEYNER KENTTE YAŞAM BAŞLIYOR

KOÇ TOPLULUĞU GÖNÜLLÜLERİ, HATAY'DAKİ KONTEYNER KENTE YERLEŞMEYE BAŞLAYAN KENT SAKİNLERİNİ KARŞILIYOR.

Koç Topluluğu, deprem felâketinin yaralarını sarmak için ilk günden bu yana dayanışma ruhuyla bölgeye desteğini sürdürüyor. Koç Holding'in Topluluk Şirketleri ile birlikte, AFAD koordinasyonunda Adıyaman, İskenderun, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya'da kurduğu, toplam 20 bin kişiye barınma imkânı sunacak ve sosyal imkânların da yer alacağı konteyner kentler arasında Hatay'da yaşam başlıyor. 12-13 Mayıs tarihlerinde Hatay'daki konteyner kente yerleşmeye başlayan kent sakinlerini, Topluluk Şirketlerimizden gönüllü çalışma arkadaşlarımız karşıladı.

100'den fazla gönüllü çalışma arkadaşımız, Hatay'daki konteyner kent sakinlerinin taşınma sürecine destek verdi. Topluluk Şirketlerimizin ve çalışma arkadaşlarımızın katkıları ile hazırlanan hediyeler de ailelere ve çocuklarına armağan edildi. İletişim konusunda uzman psikologlardan eğitim alan çalışma arkadaşlarımız, kent sakinlerine yerleşim sürecinde destek olurken çocuklarla da çeşitli etkinlikler gerçekleştirdi.

114 bin metrekare büyüklüğündeki araziye kurulan Hatay'daki yerleşim alanı, 1040 konteyner evden oluşuyor. Koç Holding, Topluluk şirketleriyle birlikte konteyner kent kurulumları devam eden Adıyaman, İskenderun, Kahramanmaraş ve Malatya'da da yaşamın başlaması için çalışmalarını AFAD koordinasyonunda sürdürüyor. Kamu kuruluşları ile ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşları iş birliğinde oluşturulan konteyner kentler; kadınlar, çocuklar, gençler, yaşlılar ve engellilerin ihtiyaçları göz önüne alınarak kapsayıcı ve sosyal imkânlarıyla öne çıkan birer yaşam alanı olarak kuruluyor. Psiko-sosyal destek alanları, istihdam olanakları yaratan uygulamalar, kadınların ekonomiye katılacakları ve gelir elde edebilecekleri faaliyetler, kent sakinlerinin ekonomik olarak güçlenmesini sağlayacak gelişim programları, çocukların duygusal, bilişsel ve sosyal gelişimlerini destekleyecek aktivite ve oyun alanları ile çocuk ve gençlerin eğitime kesintisiz devamlarını sağlayacak programlar üzerinde de çalışılıyor.

ARÇELİK DEPREM BÖLGESİNDE İSTİHDAMA DESTEK VERİYOR

ARÇELİK, DEPREMDEN ETKİLENEN İLLERDE İŞ İMKANLARI YARATILMASINA DESTEK OLMAK ÜZERE HATAY'DA BİR ÇAĞRI MERKEZİ AÇTI. ARÇELİK TÜRKİYE GENEL MÜDÜRÜ CAN DİNÇER, YENİ ÇAĞRI MERKEZİNDE ÇADIR KENTLERDE YAŞAMINI SÜRDÜREN VATANDAŞLARIMIZIN ÇALIŞTIĞINI SÖYLEDİ.

Depremden etkilenen illere, arama-kurtarma çalışmaları, yardım malzemeleri temini, hijyen ve yemek tırlarıyla destek veren Arçelik, bölgenin yeniden ayağa kaldırılması için çalışmalarını sürdürüyor. Depremden etkilenen illerde iş imkânları yaratılmasına destek olmak üzere Hatay'da açtığı yeni çağrı merkezi, Arçelik'in İstanbul Çayırova'dan sonra doğrudan istihdam sağlayarak müşterilerine hizmet verdiği ilk çağrı merkezi olacak. Hatay Büyükşehir Belediyesi iş birliği ile belediyeye ait alanda kurulan çağrı merkezinde işe alımlarda kadınlara öncelik sağlanıyor, hâlihazırda çalışanların yüzde 90'ını kadınlar oluşturuyor.

Arçelik Türkiye Genel Müdürü Can Dinçer, yaptığı açıklamada, "Hatay'da kurduğumuz çağrı merkezinde tamamı çadır kentlerde yaşamını sürdüren 50 vatandaşımız istihdam edilecek. Bölgede geleceğe dair umutları yeşertmek ve kalıcı bir çözüme katkı sağlamak için barınma, eğitim, hijyen ve gıda gibi en temel ihtiyaçların karşılanmasının yanı sıra iş

imkânları sunulması gerekiyor" dedi. Arçelik'in bölgedeki en güncel ihtiyaçları belirleyerek, kapsamlı yardım çalışmalarını sürdürdüğünü anlatan Dinçer, "Bugüne kadar çadır, gıda, battaniye, kıyafet, ısıtıcı, çamaşır makinesi tamburları kullanarak hazırladığımız sobalar, solar panel ve jeneratörlerden oluşan 830 binden fazla yardımı bölgeye ulaştırdık. Sıcak yemek ihtiyacını karşılamak üzere 3 ilde yemek tırlarımız hizmet vermeye devam ediyor. 6 ilimizde de çamaşır yıkama ve kurutma hizmeti veren tırlarımızla çadır kentlerde hijyen ihtiyacını karşılıyoruz" dedi. Dinçer, sözlerine şöyle devam etti: "Çok yakında Malatya, Hatay, Kahramanmaraş ve Adıyaman illerinde konteyner duş ve tuvaletlerin kurulumunu da tamamlayacağız. Ayrıca Malatya İnönü Üniversitesi Hastanesi sağlık çalışanlarının barınma ihtiyacının karşılanmasına destek olmak üzere 100 adet vagonu da bölgeye gönderiyoruz. Bölgede en güncel ihtiyaçları belirleyerek, desteğimizi sürdürmeye devam edeceğiz."

KOÇ HOLDİNG 2023'ÜN İLK ÇEYREĞİNDE BAŞARILI VE İSTİKRARLI PERFORMANSINI SÜRDÜRDÜ

KOÇ HOLDİNG, 2023 YILININ İLK ÇEYREĞİNE İLİŞKİN FİNANSAL SONUÇLARINI AÇIKLADI.

Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu, finansal sonuçlara ilişkin değerlendirmesinde, "Pandemiyle başlayan, doğal afetler ve ekonomik zorluklarla süren bu belirsizlik ortamında kurucumuz merhum Vehbi Koç'un 'Devletim ve ülkem var oldukça ben de varım' sözünü bir an olsun aklımızdan çıkarmadan; var gücümüzle çalışıyoruz. Koç Topluluğu olarak uzun vadeli değer yaratma hedefimiz ve küresel vizyonumuz çerçevesinde yatırımlarımıza kararlılıkla devam ediyoruz. Sağlıklı bilançomuz, kuvvetli likiditemiz, geniş tedarik zincirimiz, çeşitlendirilmiş portföy yapımız, çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim alanlarındaki öncü uygulamalarımız ve çalışma arkadaşlarımızın üstün gayretleri ile 2023'ün ilk çeyreğinde başarılı neticeler elde ettik" ifadelerini kullandı.

Deprem bölgesine desteklerini aralıksız sürdürdüklerini vurgulayan Çakıroğlu, "Depremi ilk anından itibaren bölgedeki vatandaşlarımız için gerçekleştirdiğimiz yardım çalışmalarını, daha kalıcı çözümlerle devam ettiriyoruz. Barınma ihtiyaçlarıyla birlikte sosyal alanları da kapsayan yerleşim yerleri tasarladık. Adıyaman, Hatay, İskenderun, Kahramanmaraş ve Malatya'da yaklaşık 20 bin kişinin yaşayacağı, 5 binden fazla konteynerden oluşan yerleşim yerlerinin kurulumlarına başladık, en kısa sürede tamamlamayı hedefliyoruz" dedi.

"Koç Topluluğu olarak ülkemizin geleceğine güveniyor ve bu anlayışla faaliyet gösterdiğimiz tüm sektörlerde başarılı ve istikrarlı performansımızı devam ettiriyoruz" diyerek sözlerini sürdüren Levent Çakıroğlu, "Mart ayında imzaladığımız çerçeve anlaşma ile Tofaş, Stellantis Türkiye dağıtım şirketi Stellantis Otomotiv Pazarlama A.Ş.'nin sermayesinin tamamını satın almaya yönelik stratejik bir adım attı. Türkiye'deki tüm Stellantis markalarının ticari

KOÇ HOLDİNG YATIRIMLARLA BÜYÜMEYE DEVAM EDİYOR

11,9 milyar
ABD doları
İlk çeyrekte kaydedilen
konsolide ciro

691 milyon
ABD doları
Yılın ilk çeyreğindeki
kombine yatırım miktarı

9,6 milyar
ABD doları
Son beş yıldaki yatırım miktarı

faaliyetlerinin Tofaş çatısı altında toplanmasını ve yeni ticari araç yatırımını kapsayan bu anlaşma ile önemli sinerjilerin oluşması ve yaratılan değer artması hedefleniyor. Tofaş bu anlaşma ile Türkiye Citroen, DS, Opel ve Peugeot markalarının da dağıtımını üstlenecek. Ayrıca Stellantis, 2025 yılı başından itibaren üretime başlama hedefiyle, beş marka için planlanan hem orta boy hafif ticari araç hem de binek versiyonları olan yeni 'KO' üretimini Tofaş'a tahsis edecek. Stellantis ile anlaşmamız; Tofaş'ı üretim hacmi, ihracat ve iç pazar performansı ve Ar-Ge yetkinlikleri ile sektöründe çok daha önemli bir noktaya taşıyor" dedi.

Koç Holding, Ford Motor Company ve LG Energy Solution ortaklığında batarya hücre üretimi yatırımı için imzalanan bağlayıcı olmayan niyet mektubuna da değinen Çakıroğlu, "Ankara'da kurulması planlanan tesisin, Avrupa'nın en büyük batarya hücresi üretim üslerinden biri olması hedefleniyor. Taraflarca anlaşılması halinde üretime 2026'da başlamayı ve ilk etapta yıllık 25 GW saat kapasiteye ulaşmayı amaçlıyoruz. Bu tesis yatırımının ülkemize otomotiv sektöründe önemli bir küresel rekabet avantajı kazandıracağına inanıyoruz" ifadelerini kullandı.

Arçelik'in global büyüme yolculuğunda önemli bir adım daha atarak dünyanın önde gelen ev aletleri üreticilerinden Whirlpool ile Avrupa'daki üretim, satış ve pazarlama iştiraklerini bünyesine katmak üzere imzaladığı anlaşmanın önemine dikkat çeken Levent Çakıroğlu, sözlerine şöyle devam etti: "Bu yeni adımla odağında inovasyon ve sürdürülebilirlik olan öncü bir şirketin doğacak olması Arçelik'in dünya beyaz eşya sektöründeki konumunu daha da güçlendirecek. Ayrıca Topluluğumuzun küresel rekabet gücünü de önemli ölçüde artıracak."

TÜPRAŞ, ENERJİ DÖNÜŞÜMÜNE 'TÜPRAŞ VENTURES' İLE YÖN VERECEK

TÜRKİYE'NİN LİDER SANAYİ ŞİRKETİ TÜPRAŞ, GELECEĞİN ENERJİ SİSTEMİNDE BELİRLEYİCİ OLACAK TEKNOLOJİ GİRİŞİM ŞİRKETLERİNE YATIRIM YAPMAK, STRATEJİK İŞ BİRLİKLERİ OLUŞTURMAK, EKOSİSTEMİ GELİŞTİRMEK, YURT İÇİ VE YURT DIŞI TEKNOLOJİ GİRİŞİMLERİNE ULAŞMAK AMACIYLA TÜPRAŞ VENTURES'DAN GÜÇ ALACAK. TÜPRAŞ İNOVASYON VE YATIRIM PROJELERİNDEN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI LEVENT ZAĞRA, "TÜPRAŞ VENTURES, ENERJİ DÖNÜŞÜMÜNE YÖNELİK SÜRDÜRÜLEBİLİR RAFİNAJ, BİYORYAKITLAR, YEŞİL HİDROJEN VE SIFIR KARBONLU ELEKTRİK ODAK ALANLARIMIZDAKİ ÇALIŞMALARIMIZA ÖNEMLİ KATKI SAĞLAYACAK" DEDİ.

Girişimciliği kurum kültürü olarak benimseyen, açıkladığı stratejik dönüşüm planıyla geleceğin enerjisini üretme ve 2050'de karbon nötr enerji şirketi olma hedefiyle ilerleyen Tüpraş, enerji sektöründe yaşanan dönüşüme yön verecek bir adım daha attı. Hem şirket içi hem de dış inovasyon kaynaklarını etkin kullanarak büyümesini sürdüren şirket, kurduğu Tüpraş Ventures şirketi ile geleceğin enerji sisteminde belirleyici rol oynayacak teknoloji girişim şirketlerine yatırım yapmayı, stratejik iş birlikleri kurmayı ve girişimcilik ekosistemini geliştirmeyi amaçlıyor. Tüpraş Ventures, Tüpraş'ın stratejik planı kapsamında odaklandığı sürdürülebilir rafinaj, biyoyakıtlar, sıfır karbonlu elektrik ve yeşil hidrojen başta olmak üzere karbon yönetimi, akıllı bilişim teknolojileri, Endüstri 4.0, enerji verimliliği, çevre, geri dönüşüm ve atık yönetimi

alanlarında teknoloji girişimlerine yatırım yapmayı planlanıyor. Kuzey Amerika ve Avrupa başta olmak üzere geniş bir coğrafyada, stratejik odak alanlarına yatırım yapacak olan Tüpraş Ventures, girişimlere teknolojilerini deneme ve ölçeklendirme fırsatı sunacak, ayrıca Tüpraş'ın sektör tecrübesini ve bilgi birikimini açacak.

Tüpraş İnovasyon ve Yatırım Projelerinden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Levent Zağra, konuya ilişkin olarak yaptığı açıklamada, "Girişim sermayesi, geleceğin yeni iş kollarına yatırım yaparken bize değer katacak çok kıymetli bir alan. Geleceğe dönük yeni faaliyet alanlarına katkı sağlayacak şirketlere doğrudan yatırımlar yapmayı ve ortaklıklar kurmayı da hedefliyoruz. Tüpraş Ventures'ın kuruluşu bu adımlarımızdan ilki" diye konuştu.

▲ Tüpraş İnovasyon ve Yatırım Projelerinden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Levent Zağra

"AÇIK İNOVASYONLA YENİ BÜYÜME ALANLARI YAKALAMAYI HEDEFLİYORUZ"

Açık inovasyon çalışmalarını yurt içi ve yurt dışı girişimcilik ekosistemine entegre olarak hem Tüpraş'a hem de girişimcilere değer kazandırmak amacıyla aktif şekilde sürdürdüklerini belirten Levent Zağra, sözlerine şöyle devam etti: "Açık inovasyon çalışmaları ile şirket içindeki ihtiyaçlara yenilikçi çözümler bulmayı ve enerji dönüşümü doğrultusunda son teknolojileri takip ederek yeni büyüme alanları yakalamayı hedefliyoruz. Türkiye'de ve yurt dışında gelişen teknolojiler ile ilgili sürekli tarama yapıyoruz ve her sene binin üzerinde girişim inceliyoruz. Avrupa'nın önde gelen enerji fonlarından kabul edilen Emerald Technology Ventures Girişim Sermayesi Fonu'nun 2020'den bu yana yatırımcısıyız. Bugüne kadar 32 girişim ile iş birliği yaptık. Kuzey Amerika, Avrupa ve Asya kıtalarında 10'dan fazla ülkeden girişim ile iş birliği gerçekleştirdik."

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELEDE STRATEJİK ADIMLAR

KOÇ HOLDİNG'İN İKLİM KRİZİYLE MÜCADELE KONUSUNUN ACİLİYET KAZANMASIYLA BAŞLATTIĞI ENERJİ, OTOMOTİV, DAYANIKLI TÜKETİM, FİNANS, GIDA GİBİ FARKLI SEKTÖRLERDEN TOPLULUK ŞİRKETLERİNİN DAHİL OLDUĞU KARBON DÖNÜŞÜM PROGRAMI KAPSAMINDA, NİSAN AYINDA SU ÇALIŞTAYI, MAYIS AYINDA İŞE OTOMOTİV GRUBU ÜRÜN KARBON AYAK İZİ ÇALIŞTAYI DÜZENLENDİ.

Koç Topluluğu şirketleri iklim kriziyle doğrudan veya dolaylı olarak bağlantılı olan su yönetimi, ürün yönetimi, biyoçeşitlilik gibi konuların yanı sıra ekosistem üzerinde önemli etkisi olan atık yönetimi gibi konuları birer stratejik öncelik olarak ele alıyor ve bu konularda uzun zamandır çalışmalar yürütüyor. Bu sene, bu

konuların, mevcut çalışmalara ek olarak Karbon Dönüşüm Programı kapsamında da bütüncül ve stratejik bir biçimde Koç Holding tarafından ele alınması hedeflendi. Bunun ilk adımı olarak, 2023 yılı başında Topluluk şirketlerinden uzmanların katılımıyla bu alanlarda tematik çalışma grupları kuruldu ve bu kapsamda Nisan ve Mayıs aylarında iki çalıştay gerçekleştirildi.

Koç Holding, ilk olarak Nisan ayında su risklerinin belirlenmesi, bu doğrultuda su stratejisinin oluşturulması, stratejinin öngördüğü aksiyonların önceliklendirilerek hayata geçirilmesi için kurduğu Su Çalışma Grubu'nun faaliyetleri kapsamında bir çalıştay gerçekleştirdi. Çalıştay, Koç Holding Sürdürülebilirlik Ekibi'nden Firuze Alpaydın'ın, Koç Holding'in su yönetimi konusunda benimseyeceği stratejik yaklaşım ve konuya ilişkin belirlenen yol haritasına değindiği sunumıyla başladı. Suyu yönelik risk ve fırsatlara, kurumsal su hedeflerine ve su stratejilerine yönelik küresel trendlerin ve iyi uygulama örneklerinin incelenmesini

amaçlayan çalıştayda bu konularda sektörler arası fikir alışverişi yapıldı. Arçelik, Aygaz, Entek, Ford Otosan, Opet, Otokar, Otokoç, Tat, Tofaş, Tüpraş, Türk Traktör ve Yapı Kredi gibi şirketlerden yaklaşık 40 Topluluk çalışanının katılımıyla gerçekleşen çalıştayda, su vizyonu, su riskleri ve su konusunda alınması gereken öncelikli aksiyonlara ilişkin grup çalışmaları gerçekleştirilerek konu farklı perspektiflerden ele alındı. Su yönetimi konusundaki farklı sorulara, farklı sektörlerin bakış açılarıyla yanıtların arandığı çalıştay, Sürdürülebilirlik Koordinatörü Ebru Bakkaloğlu Tüzecan'ın su yönetimi konusunun stratejik bir öncelik olarak ele alınmasının gerekliliği mesajını verdiği kapanış konuşmasıyla son buldu.

Koç Holding tarafından ortaya konan yaklaşıma göre; suya yönelik takip edilmesi gereken göstergeler, konuya ilişkin risk ve fırsatlar, bu riskleri bertaraf edebilmek ve fırsatlardan faydalanabilmek için ortaya konan hedefler ve hedefe ulaşmayı sağlayacak stratejiler, bu çalışmalar kapsamında ele alınan konulardan olacak.

Koç Holding merkezinde 4 Mayıs'ta düzenlenen "Otomotiv Grubu Ürün Karbon Ayak izi Çalıştayı" ise Ford Otosan, Tofaş, Türk Traktör ve Otokar şirketlerinden yaklaşık 30 Topluluk çalışanının katılımıyla gerçekleşti. Ürünlerin üretim, kullanım ve bertaraf aşamasındaki çevresel etkilerini değerlendiren Yaşam Döngüsü Analizi çalışmalarıyla ilgili Otomotiv Grubu şirketlerinin bilgilendirilmesini ve bu konuda fikre alışverişi sağlamayı amaçlayan ve Koç

►
**Koç Holding
Sürdürülebilirlik
Koordinatörü
Ebru Bakkaloğlu
Tüzecan**

Otomotiv Grubu Çalıştayı

Topluluğu Otomotiv Grubu şirketlerinin Yaşam Döngüsü Analizi çalışmalarına ağırlık vermesinin, Topluluğun düşük karbon ekonomisine geçiş çalışmalarındaki stratejik önemine vurgu yapılan çalıştay, Koç Holding Sürdürülebilirlik Koordinatörü Ebru Bakkaloğlu Tüzecan'ın konuşması ile başladı. Ford Otosan Ürün Sürdürülebilirliği Lideri Özak Durmuş'un Yaşam Döngüsü Analizi çalışmalarının şirketler için önemine ve bu konuyu nasıl yönettiklerine değindiği sunumuyla devam eden çalıştayda, Ford Otosan Ürün Sürdürülebilirliği Mühendisi Cemre Sıla Atılğan'ın dünyanın önde gelen Yaşam Döngüsü Analizi yazılımlarından, araç yaşam döngüsünde materyal kıyaslamalarından bahsettiği sunumu sonrası yine Ford Otosan Ürün Sürdürülebilirliği Mühendisi, Hatice Kübra Güney'in araç yaşam döngüsü hakkındaki sunumu gerçekleşti. Çalıştay, biodizel araçlar, elektrikli araçlar, yakıt hücreli araçlar ve hidrojen yakıtlı araçlar gibi farklı araçların çevresel etkilerinin tartışıldığı vaka çalışmasıyla son buldu.

Otomotiv Grubu Çalıştayı

DÜZEY'İN 37 YILLIK MARKASI EKİN YENİDEN RAFLARDA

KOÇ HOLDİNG'İN HIZLI TÜKETİM ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜNDE FAALİYET GÖSTEREN, TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK SATIŞ VE DAĞITIM ŞİRKETİ DÜZEY, KENDİ MARKASI EKİN'İ BAKLIYAT KATEGORİSİNDE PİYASAYA SÜRDÜ.

Düzey; geliştirdiği iş modelleri, marka portföyündeki artış ve sahiplendiği dijital dönüşümle son zamanlarda adından sıkça söz ettiriyor. Türkiye'nin lider markalarını sevenleriyle buluşturan Düzey, kendi markası Ekin'i bakliyat kategorisinde tüketicilerin beğenisine sundu.

Antik çağlardan günümüze, pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış Anadolu'nun kültür mozağından ve zengin gastronomi kültüründen ilham alan Ekin; bakliyat dünyasına hızlı bir giriş yaptı. Ekin, Anadolu yemek kültürünün ayrılmaz bir parçası olan, yöresel gastronominin sevilen çeşitleri mercimek, nohut, kuru fasulye, pirinç ve bulgurdan oluşan yedi farklı ürünle "Geleneksel Lezzet Sırrı" sloganını sahipleniyor.

Öncelikli hedef geleneksel kanal ile tüketicilerine ulaşmak olan Ekin, Uluslararası Servis ve Lezzet Akademisi (USLA) ile

iş birliği gerçekleştirdi. Tüm pazarlama faaliyetlerini USLA Kanyon'da gerçekleştiren Ekin, USLA Dükkan alanında da yakın zamanda ürün satışına başlıyor olacak.

Düzey Pazarlama Genel Müdür Yardımcısı Ceren Kutlay, Ekin markasının lansmanı için şu ifadeleri kullandı:

"Düzey ailesi olarak yaklaşık yarım asırdır, Türkiye'nin en sevilen markalarını ülkemizin dört bir yanında sevenleriyle buluşturuyoruz. Bu dağıtım gücümüzü kullanarak kendi markamızla raflarda olmak bizi çok heyecanlandırıyor. Geçmişten günümüze bereketin ve lezzetin simgesi olarak kültürümüzde yerini alan bakliyat ürünlerimiz için "Geleneksel Lezzet Sırrı" sloganını sahiplendik. Tüketicilerin sağlıklı beslenme eğilimlerinin arttığı şu günlerde bakliyat ürünlerinin önemi de artıyor. Yediden yetmişe herkesin damak tadına uygun, bitkisel protein ve lif deposu, besleyiciliği yüksek Ekin bakliyatlarıyla tüketicilerimizi tanıştırmayı hedefliyoruz.

Hammadde seçiminde titizlikle yürüttüğümüz detaylı araştırmalarımız sonucunda sürdürülebilir tarımı odağına alarak ülkemizin verimli topraklarında, çiftçimizin emeğiyle üretilen yerli tohum ve yeni mahsul koçbaşı nohut, dermason kuru fasulye, kırmızı futbol mercimek, Osmancık pirinç, baldo pirinç, durum buğdayından köftelik bulgur ve pilavlık bulgur çeşitlerimizle bir kg'lık ambalajda pazara giriş yapıyor; sonrasında ürün çeşitliliğimizi artırmayı planlıyoruz."

Ülkemizde en çok tercih edilen gıda ve gıda dışı markaları Bahar Hindi, Becel, Body Products, Cire Aseptine, Dardanel, Deep Fresh, Ferrero Rocher, Kinder, Malatya Pazarı, Maret, Mixmey, Nutella, Pastavilla, Pürsu, Pringles, Rafaelo, Sana, Savon de Royal, Tat, Turmepa ve Züher ürünlerini tüketicileriyle güvenle buluşturan Düzey; Ekin ile birlikte çoklu marka dağıtım kabiliyetinden aldığı satış ve dağıtım gücünü bir üst seviyeye taşıyor.

Ekin, geniş aile menülerinden davetlere, anne-çocuk menülerinden vegan seçeneklere kadar birçok farklı yemek tarifini "Ekin'den Lezzetler" adıyla sosyal medya hesaplarından paylaşıyor. Tüketicilerin lezzetli ve kaliteli bakliyat ürünlerini uygun fiyata almalarına imkân sunan Ekin'in kısa sürede Türkiye'deki hedef kitlesine ulaşması bekleniyor.

▲ Düzey Pazarlama Genel Müdür Yardımcısı Ceren Kutlay

FORD TRUCKS, DANİMARKA HAMLESİYLE İSKANDİNAVYA PAZARINA ADIM ATTI

TÜM AVRUPA'YA YAYILMA HEDEFİYLE ÖNEMLİ PAZARLARDA ARKA ARKAYA AÇILIŞLAR GERÇEKLEŞTİREN FORD TRUCKS, STRATEJİK DANİMARKA HAMLESİYLE ORTA, DOĞU VE BATI AVRUPA'NIN ARDINDAN BU KEZ İSKANDİNAVYA PAZARINA ADIM ATTI.

Ağır ticari araç sektöründe gerek mühendislik tecrübesi gerekse 60 yıllık mirası ile öne çıkan Ford Otosan'ın global markası Ford Trucks, dünya çapında gösterdiği büyümeye Danimarka ile devam ediyor. Doğu ve Orta Avrupa genişlemesinin ardından Batı Avrupa'da İspanya, Portekiz, İtalya, Belçika, Lüksemburg ve Avrupa'nın en büyük pazarları Almanya ve Fransa'da arka arkaya açılışlar gerçekleştiren, 2022 yılında büyüme stratejisini Avusturya, Arnavutluk ve Estonya ile sürdüren Ford Trucks, Danimarka hamlesiyle İskandinavya pazarına adım attı. 2019 Uluslararası Yılın Kamyonu (International Truck of the Year, ITOY) ödülünün sahibi olan çekicisi F-MAX başta olmak üzere, geniş ürün portfolyosu ve yenilikçi teknolojileriyle Avrupa'da başarıdan başarıya koşan Ford Trucks, kuzey ülkelerine yayılım planlarında stratejik öneme sahip Danimarka pazarında FTD A/S ile iş birliği yapacak. Ford Trucks Genel Müdür Yardımcısı Emrah Duman, ağır ticari sektöründe kalite ve hizmet beklentisinin en yüksek olduğu pazarlardan biri olan Danimarka'nın markaları için önemli fırsatlar sunduğunu belirterek, "Burada sektörün

önde gelen, tecrübeli kuruluşlarından FTD A/S ile iş birliği yapmaktan büyük memnuniyet duyuyoruz. Ortaklarımızla birlikte, uluslararası ödüllü çekicimiz F-MAX başta olmak üzere tüm ürün ve hizmetlerimizle yeni müşterilerimize değer yaratmayı hedefliyoruz" dedi. Avrupa'nın Ford Trucks'ın ana ihracat pazarı olduğunu ve Danimarka'nın buradaki büyüme planlarında kilit bir role sahip olduğunu vurgulayan Duman, "Avrupa, İskandinavya ve Baltık ülkelerini birbirine bağlayarak yüz milyondan fazla tüketiciye sahip bir pazara bağlantı oluşturması nedeniyle Danimarka çok önemli bir ülke. Ayrıca teknoloji ve inovasyon alanlarında Avrupa'nın öncü ülkelerinden. Bu ülkede faaliyet göstermek gerek operasyonlarımız gerekse küresel büyüme planlarımız kapsamında kritik bir adım. Ford Trucks olarak Avrupa'daki büyüme planlarımıza hız kesmeden devam ediyoruz, sırada Hollanda ve İsviçre olacak; hedefimiz tüm Avrupa'ya yayılmak. Global operasyonlarımızı 2024 yıl sonuna kadar 50 ülkeye genişletmeyi hedefliyoruz" dedi.

Genco Erkal ve Dostlar Tiyatrosu 22. Vehbi Koç Ödülü'nün sahibi oldu

Vehbi Koç Vakfı tarafından her yıl kültür, eğitim ve sağlık alanlarından birinde verilen Vehbi Koç Ödülü sahibini buldu. Bu yıl kültür alanında verilen 22. Vehbi Koç Ödülü'ne tiyatro sahnesinde 64'üncü yılını dolduran tiyatro sanatçısı Genco Erkal ve kurucularından olduğu Dostlar Tiyatrosu layık görüldü. Usta sanatçıya ödülünü Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç takdim etti.

YAZI: FİLİZ TÜLEK

Vehbi Koç Vakfı'nın her yıl eğitim, sağlık ve kültür alanlarında değer yaratan, insanların yaşam kalitesinin artırılmasına katkıda bulunan kişi ve kurumları onurlandırma amacıyla verdiği Vehbi Koç Ödülü'nün bu yılki sahibi Divan Kuruçeşme'de gerçekleştirilen törenle açıklandı. Prof. Dr. Filiz Ali'nin başkanlığını yaptığı, Prof. Dr. Dikmen Gürün, Ersen Gürsel, Prof. Dr. Ahu Antmen ve Alin Taşçıyan'dan oluşan Seçici Kurul'un önerdiği adaylar arasından seçilen Genco Erkal ve Dostlar Tiyatrosu 22. Vehbi Koç Ödülü'nün sahibi oldu. Ödülünü Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç'un elinden alan Erkal, törene katılanlar tarafından dakikalarca ayakta alkışlandı. Törenin sunuculuğunu, Koç Üniversitesi öğrencilerinden İdil Dal ve Utku Yılhan üstlendi.

Tiyatro sanatçısı Tülay Günel'in piyanoda Yiğit Özatalay eşliğindeki performansı ile başlayan ödül töreninde Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç açılış konuşmasını yapmak üzere sahneye davet edildi. Konuşmasına "Pandeminin ardından üç sene sonra yeniden bir araya gelerek düzenlediğimiz bu anlamlı törende sizlere burukluk hissetmeden hitap edebilmeyi çok arzu ederdim. Lakin Şubat ayında yaşadığımız büyük deprem felaketinin acıları henüz çok taze. Bir kez daha, bu acı hadisede hayatını kaybedenlere rahmet, yakınlarına sabır ve başsağlığı, yaralılarımıza âcil şifalar dilerim" diyerek başlayan Ömer M. Koç, sözlerine şöyle devam etti: "Vehbi Koç, yaşamı boyunca 'Ülkem varsa ben de varım' şiarıyla, çağdaş ve müreffeh bir Türkiye ülküsüne hizmet etti. Kendi ifadesiyle 'İnsani ve

millî bir vazife addederek zevkle yaptığı' hayır işleri, 54 sene evvel son derece sağlam fikri ve iktisadi temeller üzerinde kurduğu, ülkemizin ilk özel vakfı olan Vehbi Koç Vakfı tarafından ne mutlu ki daha da büyütülerek sürdürülüyor. Vakfımız bünyesinde, her biri kendi faaliyet alanlarında mükemmeliyet merkezi addedilen eğitim, sağlık ve kültür kurumlarımızla, ayrıca yine bu alanlarda desteklediğimiz projelerle, ülkemizin sadece ekonomik büyümesine değil, toplumsal kalkınmasına da katkıda bulunmayı sürdürüyoruz."

"2023 fevkalade özel bir yıl, Cumhuriyetimizin 100'üncü yaşını kutlayacağız."

2023 yılının fevkalade özel bir yıl olduğunun altını çizen Ömer M. Koç, "Cumhuriyetimizin 100. yaşını kutlayacağız. Vehbi Koç Ödülü'nü böylesine anlamlı bir yılda, kültür ve sanat alanında duayen kabul edilen bir memleket sevdalısına ve kendisinin de kurucularından olduğu çok kıymetli bir sanat kurumuna takdim edecek olmaktan büyük memnuniyet ve gurur duyuyoruz." Ömer M. Koç, Seçici Kurul'un bu seneki ödülü Genco Erkal ve Dostlar Tiyatrosu'na layık gördüğünü açıklayarak tebriklerini sundu.

Ömer M. Koç konuşmasında Genco Erkal'ın 64 yıllık sanat hayatından bahsederek, şöyle konuştu: "Genco Erkal'ın kendisi gibi çok kıymetli tiyatro oyuncularını Mehmet Akan, Şevket Altuğ, Atilla Alpöge, Ferit Erkal, Arif Erkin Güzelbeyoğlu ve Nurten Tunç ile birlikte 1969 yılında kurduğu Dostlar Tiyatrosu da ülkemizin örnek sanat kurumlarından biri oldu. Önümüzdeki sene 55'inci yaşını kutlayacak olan Dostlar Tiyatrosu yarım asrı aşkın zamandır perdelerini aralıksız açık tutmuş, geniş halk kesimlerini tiyatronun aydınlığıyla buluşturmayı başarmıştır." Ülkemizde tiyatro sevgisinin yerleşmesinde ve geleceğin tiyatro sanatçılarının yetişmesinde Genco Erkal ve Dostlar Tiyatrosu'nun büyük emekleri olduğunu ifade eden Ömer M. Koç, "Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında Koç Topluluğu için çok anlamlı olan Vehbi Koç Ödülü'nü değerli Genco Erkal ve Dostlar Tiyatrosu'na takdim etmekle iftihar ediyoruz" dedi.

Ömer M. Koç'un konuşmasının ardından "Genco Dostların Arasında" adını taşıyan kısa film ekranlara yansıdı. Usta tiyatrocunun hayatının anlatıldığı kısa filmin ardından Genco Erkal, 22. Vehbi Koç Ödülü'nü Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç'un elinden aldı.

“Vehbi Koç Ödülü önümüzdeki yıllarda Dostlar Tiyatrosu’nda yapacağımız çalışmalar için bizi yüreklendiriyor ve büyük sorumluluk yüklüyor. Bu ödülle sanat hayatımın doruk noktasına ulaşmış gibiyim.”

Genco Erkal ödülünü aldıktan sonra mikrofon başına geçti ve konuşmasına teşekkür ederek başladı: “Bugün burada benim için öyle güzel şeyler söylendi ki gurur duydum, bana sadece teşekkür etmek kaldı. Ödül filminde beni hak etmediğim ölçüde göklere çıkaran dostlar sağ olsunlar var olsunlar. Beni ve Dostlar Tiyatrosu’nu bu ödül için Vakfa öneren Seçici Kurul üyelerine de içten bir teşekkür borçluyum. En büyük teşekkür tabii ki Vehbi Koç Vakfı’na. Bana ve Dostlar Tiyatrosu’na layık görülen bu çok değerli ödül için Vehbi Koç Vakfı’na yürekten teşekkür ediyorum. Kuruluşundan bu yana sağlık, eğitim ve kültür alanında önemli çalışmalar gerçekleştiren, kalıcı eserler bırakan, toplumda saygın bir yeri olan Vehbi Koç Vakfı’ndan bu imrenilen ödülü almak büyük onurdur.” Tiyatronun 64 yıl boyunca kendisi için bir yaşama

biçimi, hatta yaşamın ta kendisi olduğunu belirten Erkal, “Tiyatroya adanmış bir yaşamdan söz ediyoruz. Gücüm yettiğince sonuna kadar da böyle devam etmesini diliyorum” dedi ve ekledi: “Vehbi Koç Ödülü önümüzdeki yıllarda Dostlar Tiyatrosu’nda yapacağımız çalışmalar için bizi yüreklendiriyor ve büyük sorumluluk yüklüyor. Bu ödülle sanat hayatımın doruk noktasına ulaşmış gibiyim.” Erkal, ödülün maddi karşılığının önemli bir kısmını depremzedelere ve kız çocuklarımızın eğitimine bağışlamayı planladığını açıkladıktan sonra, ödüle layık görüldüğü için duyduğu mutluluğu şu sözlerle ifade etti: “Burada sizlerle bir arada bulunmak çok güzel ve anlamlı. Bana yansıyan yapıcı enerjinizi derinden duyuyorum. Yılların getirdiği karşılıklı güven, sevgi ve saygının sonucu bu. Kolay oluşmuyor. Tiyatronun en güzel yanlarından biri bu galiba. Karşılıklı iletişim, etkileşim, duygu ve düşünce alışverişi. Çok mutluyum. İyi ki varsınız.”

Tiyatro sahnesinde geçen bir ömür

8 Mart 1938’de İstanbul’da doğan Genco Erkal ilkokulu Galatasaray Lisesi’nde, orta öğrenimini Robert Koleji’nde, yükseköğrenimini ise İstanbul Üniversitesi’nin Psikoloji Bölümünde tamamladı. Robert Koleji’ndeki öğrencilik günlerinde tiyatro ile yoğun olarak ilgilenen Erkal, 1957’de dönemin önde gelen amatör tiyatrolarından biri olan Genç

Oyuncular'ın kuruluşunda yer aldı. Genco Erkal'ın profesyonel tiyatroya başlaması Muhsin Ertuğrul'un önerisiyle gerçekleşti. Muhsin Bey, Karaca Tiyatro'da Yıldız ve Müşfik Kenter'le sahneye koyduğu Ladislav Fodor'un Çöl Faresi adlı oyununda Genco Erkal'a da rol teklif etti. Genco Erkal ilk profesyonel rejisini de yine Kenterler ile Ses Tiyatrosu'nda, Eugene Ionesco'nun Sandalyeler ve Ders adlı oyunları ile yaptı.

Dostlar Tiyatrosu 1969 yılında kuruldu

Kent Oyuncuları'ndan sonra, oyunculuk yaşamına Asaf Çiyiltepe'nin İstanbul'da kurmuş olduğu Arena Tiyatrosu'nda, Jaroslav Hasek'in Aslan Asker Şvayk adlı eseri ile sürdürdü ve Şvayk rolüyle dönemin tek ödülü olan İlhan İskender Ödülü'nü aldı. Genco Erkal'ın başarıları Gülriz Sururi-Engin Cezzar Tiyatrosu'nda devam etti. Haldun Taner'in Keşanlı Ali Destanı adlı oyununun hem rejisini üstlendi hem de bu oyundaki İzmirli Nuri ve Politikacı rolleriyle akıllarda yer etti. 1965 yılında Nikolay Gogol'un Bir Delinin Hatıra Defteri adlı öyküsü ile Genco Erkal'ın Ankara Sanat Tiyatrosu (AST) günleri başladı. Bu oyun sanatçının tek kişilik oyunlarına bir ilk adımdı. Bu oyunu, 1966'da Bertold Brecht'in Arturo Ui'nin Önlenebilir Yükselişi izledi. Genco Erkal 1969 yılında Mehmet Akan, Şevket Altuğ, Atilla Alpöge, Ferit Erkal, Arif Erkin Güzelbeyoğlu ve Nurten Tunç ile birlikte Dostlar Tiyatrosu'nu kurdu. Tiyatro önceleri kadrolu bir ekiple faaliyet gösterdi, 1980'li yıllarda ise "Prodüksiyon Tiyatrosu" anlayışını benimsedi. Her iki koşulda da topluluk perdelerini hiç ara vermeden açtı. Dostlar Tiyatrosu, önümüzdeki yıl 55. yaşını kutlayacak.

"İMPARATOR" SEYİRCİ İLE BULUŞUYOR

Aziz Nesin, Bertolt Brecht, Can Yücel, Nazım Hikmet, Ahmet Arif, Tankred Dorst, Yaşar Kemal, Turhan Selçuk, Maxwell Anderson, Alfred Jarry, Edward Bond, William Shakespeare ve Samuel Beckett Genco Erkal'ın Dostlar Tiyatrosu'nda sahnesine taşıdığı yazarlardan sadece birkaçı... Genco Erkal ve Dostlar; bu yıl ise Polonyalı yazar Ryszard Kapuscinski'nin faşizm karşıtı oyunu İmparator (Bir Otokratın Çöküşü) ile seyirciyle buluşuyor.

VEHBI KOÇ ÖDÜLÜ 22 YILDIR TOPLUMA VE ÜLKE İNSANINA DEĞER KATANLARA VERİLİYOR

Vehbi Koç Vakfı'nın koordinasyon ve finansmanını sağladığı Vehbi Koç Ödülü, her yıl eğitim, sağlık veya kültür alanlarından herhangi birinde, Türkiye'nin ve ülke insanının gelişimine önemli katkıda bulunmuş kişi veya kurumlara veriliyor. Koç Topluluğu'nun kurucusu merhum Vehbi Koç toplumsal konularda herkese görev düşüşüne inanırdı. Sosyal yardımların sistemli, kalıcı olması gerektiğini düşünerek, 1969 yılında Türkiye'nin ilk büyük vakfı olan Vehbi Koç Vakfı'nı kurdu. Ülke yararına hizmetler veren, katkıda bulunan kişi ve kurumlara kucak açmayı, desteklemeyi, sosyal bir sorumluluk, onurlu bir görev sayan vakıf, "Vehbi Koç Ödülü" ile topluma değer katan, örnek olan hizmetleri tanıtmayı ve ödüllendirmeyi amaçlıyor. Ödülü alacak kişi veya kurum, söz konusu alanın önde gelen bilim insanları ve uzmanlarından oluşan bir Seçici Kurul'un önereceği üç aday arasından, Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu tarafından seçiliyor. 2002 yılından itibaren verilen Vehbi Koç Ödülü'ne layık görülen kişi ve kurumların listesine aşağıdaki linke dokunarak ulaşabilirsiniz.

ÖDÜL ALANLAR

GENCO DOSTLARIN ARASINDA

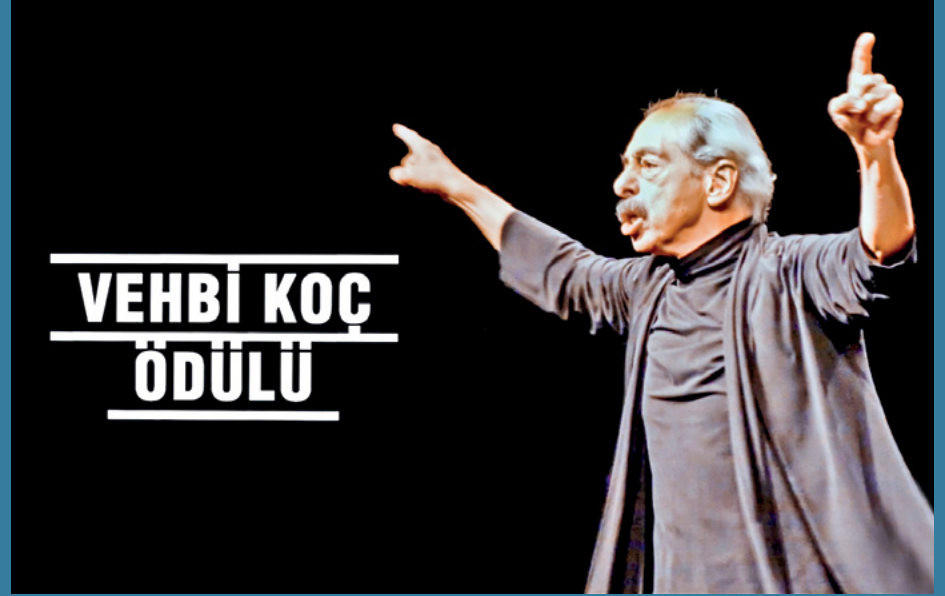
Ödül töreninde izleyicilerle buluşan "Genco Dostların Arasında" isimli kısa film; Zeynep Oral, Sevin Okyay, Fazıl Say, Üstün Ergüder, Prof. Dr. Dikmen Gürün, Zeynep Miraç ve Genco Erkal'ın kızı Ayşe Erkal Sümer'in görüşleriyle hazırlandı. Yönetmenliğini Selçuk Metin'in üstlendiği filmde, Erkal'ın sanat hayatından çarpıcı görüntüler de yer aldı. İşte 26 dakikalık filmin kısa bir özeti ve dostlarının dilinden Genco Erkal...

● Yazar ve Gazeteci Zeynep Oral, Genco Erkal'ın yurt dışında çeşitli oyunlarda Fransızca, İngilizce, İtalyanca ve Türkçe oynadığını görme şansını olduğunu anlattı ve bir anısını paylaştı: "Paris'te tek başına Türkçe oynadığı bir oyunda dilimizi bilmeyenler 'Biz tek kelime Türkçe bilmiyoruz; bu adam Türkçe oynadı, biz seyrettik ve her şeyi anladık,' dediler. İşte Genco Erkal'ın böyle bir gücü var."

● Erkal'ın Robert Koleji'nden arkadaşı Üstün Ergüder usta sanatçının lise yıllarında kendini bulduğunu söylerken, okul döneminden keyifli anılarla izleyenleri gülümsetti.

● Tiyatro Eleştirmeni ve Yazar Prof. Dr. Dikmen Gürün, Genco Erkal'ı ilk kez Kenter Tiyatrosu'nda Çöl Faresi isimli oyunda izlediğini, sonrasında Erkal'ın bütün oyunlarını takip ettiğini söyledi ve ekledi: "Gencecik Genco'yu nasıl Aslan Asker Şvayk'ta hayranlıkla izlediysem, son oyunu İmparator'da da aynı hayranlıkla seyrettim."

● Yazar ve Gazeteci Zeynep Miraç, 30 yıldır Genco Erkal seyircisi

olduğunu belirtti ve duygularını şu sözlerle aktardı: "Bu öyle bir şey ki, koca okyanuslarda yol bulmak için fenerler vardır ya, onun orada olduğunu bilince rahatlarsın. Tamam, doğru yerdeyim! Genco Erkal'ın bir oyununun ilanını görmek, her şeye rağmen hâlâ o kadar kötü bir durumda değiliz demek benim için."

● Tiyatro eleştirmeni ve yazar Sevin Okyay, Erkal'ın Türk tiyatrosuna katkılarının saymakla bitmeyeceğini söyledi ve ekledi: "En önemli katkısı, politik tiyatroyu o kadar güzel örnekleriyle bize tanıttı ve yaşattı ki, onun yerini başka hiç kimse dolduramayacak."

● Genco Erkal'ın kızı Ayşe Erkal Sümer, usta sanatçının nasıl bir baba olduğunu, torunlarına düşkünlüğü ve ayrıca disiplinli yönünü gülümseten anekdotlarla anlattı.

● Piyanist ve besteci Fazıl Say, Genco Erkal'a hepimizin teşekkür borçlu olduğunu söyledi ve "Sanatını bu kadar emek vererek bu kadar iyi yaptığı için, bu kadar detaylandığı için ve imkânsızlıkları başardığı için hepimiz ona müteşekkirimiz" diye ekledi.

22. Vehbi Koç Ödülü'nü alan Genco Erkal'ın hayatını anlatan kısa filmi izlemek için QR kodunu okutabilirsiniz

veya
aşağıdaki linke
dokunabilirsiniz.

VIDEO LINKİ

HERKESTEN ÖNDE GİDENLERİN ARKASINDA OLMAK

#ÜSTÜMÜZEVAZİFE

Bu yıl kültür alanında verilen 22. Vehbi Koç Ödülü'nün sahibi tiyatro sanatçısı Genco Erkal ve kurucularından olduğu Dostlar Tiyatrosu'nu tebrik ederiz.

Ulusal ve uluslararası platformlarda imza attıkları başarılarla; eğitim, sağlık ve kültür alanlarında insanlığa hizmet eden öncü kişi ve kurumları ödüllendirmeye devam ediyoruz.

Son 10 yılda yapay zekânın gelişimi için
yapılan küresel yatırım tutarı 934 milyar \$

Yapay zekâya ABD kuşkuyla, Türkiye ise olumlu bakıyor

Stanford Üniversitesi'nin yapay zekâ hakkında dünyanın en güvenilir kaynağı olma hedefiyle yayımladığı "Yapay Zekâ Endeksi Raporu 2023" yeni gerçekliğe birçok açıdan ışık tutuyor.

Her ne kadar son birkaç yılda yapay zekâ gündemdeki ağırlığını hissettirse de bu alanda yatırımların özellikle son 10 yılda artış gösterdiğine işaret edilen raporda, son iki yıldaki küresel yatırımın 465 milyar doları aştığı vurgulanıyor. Rapora göre artan yatırımlarla birlikte yapay zekâ konusundaki toplumsal endişeler de dikkat çekiyor. Küresel özel sektör yatırımlarının yarısından fazlasını tek başına gerçekleştiren ABD'de yapay zekâya olumlu yaklaşanların oranının sadece yüzde 35 seviyesinde olduğu belirtiliyor. Türkiye'de ise yapay zekâ tabanlı ürün ve hizmetlerin faydalı olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 60 seviyesine ulaşıyor.

YAZI: İLKNUR EŞSİZ VE BİLGE AKGÜN

Yapay zekâ denince akıllara insanlaşan robotların, dünyanın işgalinin ya da insanla birleşen yapay zekâ sayesinde değişen “insan” tarifinin gelmesi tesadüf değil. Kitaplar, filmler ve video oyunları onlarca yıl öncesinden, birer kâhin gibi öngörerek, bu kurgu gerçekliği bizlere sundu. Başta yapay zekâ olmak üzere fütürist bir fonda sunulan hikâyelerin birçoğu da bilim dünyasının aktörlerince birer birer gerçek kınıyor. Özellikle yapay zekâyla ilgili kurguların temelinde yatan bilgisayarın öğrenmesi ve verileri işlemesi yetisi günümüzde çoktan ulaşılmış bir hedef. Üstelik birçok insan tarafından kolay ulaşılır ve dünya için yaygınlaşan bir gerçeklik.

OpenAI’nin ChatGPT, Microsoft’un Bing ve Google’ın Bard gibi milyarlarca veriyi işleme yeteneğine haiz yapay zekâ dil modelleri artık geniş kitleler tarafından kullanılabilir. Ancak milyarlarca veriyi işleyebilen yapay zekâ konusunda cevaplanması gereken sorular da ortaya çıkıyor. Yapay zekâ dil programları, “yapay zekânın babası” olarak bilinen; 40 yıldır bu alanda çalışan Geoffrey Hinton’ın da işaret ettiği üzere, yaşam deneyimi ile elde edilebilen tecrübelerin sonucu ortaya çıkan akıl yürütmenin etik olarak kullanılmasında insan kadar yetenekli olabilir mi? Bu nedenle kötüye kullanıma ve manipülasyona yatkınlığı var mı? Bu soruların cevaplarına geçmeden önce yapay zekânın doğuşuna bir pencere aralamak gerekiyor.

Kasparov’dan ChatGPT’ye

Yapay zekâ çalışmaları 1950’lerin ortalarında bilgisayarların insanlar gibi düşünerek, verilen karmaşık görevleri yerine getirebilmesi için yapılan ilk denemelerle başlıyor. Çalışmaların emekleme döneminde, ilk yapay zekâ programları, sadece basit matematiksel işlemler yapabilen hesap makineleri olarak kullanılıyor. Yapay zekâ yıllar içinde giderek karmaşık bir yapıya bürünüyor ve bu yüzden proje maliyetlerinin artmasıyla birlikte bu alandaki çalışmalar, bilgisayar teknolojisinin daha da geliştiği 1980’lere kadar ağır aksak yürüyor. 1990’lara gelindiğinde ise Dünya Satranç Şampiyonu Garry Kasparov ile karşı karşıya gelen yapay zekâ, satrançta şampiyonu yenince yeniden geniş kitlelerin ilgisini çekiyor.

İlerleyen on yıllar içerisinde akıllı kişisel asistanlardan akıllı robot süpürgelere kadar kullanım alanı hayli genişleyen yapay zekâ yaşamın kılcal damarlarına sızıyor. Zamanla gündelik hayatın önemli bir parçası da oluyor. Sıradanlaşarak gündelik hayatımızdaki görünürlüğünü yitiren yapay zekâ, OpenAI tarafından geliştirilen ChatGPT sayesinde yeniden tüm dünyanın dikkatini üzerine çekiyor.

Ön yargılı davranıp halüsinasyon görüyor

Dil modellerinin gelişiminde bayrağı taşıyan ChatGPT’nin

117 milyon parametre ile eğitilmiş ilk sürümü 2018 yılında piyasaya çıkıyor. ChatGPT’nin ikinci sürümü ise 1,5 milyar parametre ile eğitiliyor. Ancak modelin potansiyel kötüye kullanımına dair endişeler artınca OpenAI, ikinci sürümü piyasadan çekiyor. 2020’de ise ChatGPT’nin üçüncü sürümü üzerinde süren çalışmalar bitiyor ve bu kez 175 milyar parametre ile eğitilen dil modeli çok çeşitli görevleri başarıyla yerine getirebiliyor. Üçüncü sürüm 30 Kasım 2022’de bir prototip olarak piyasaya sürülüyor; henüz ikinci ayındayken 100 milyonun üzerinde kullanıcıya ulaşarak tarihte en hızlı yayılan uygulama oluyor. Nitekim çok geçmeden yayınlanan dördüncü sürümü ile ChatGPT artık kurgusal hikâye, şiir, akademik makale veya iş başvurusu mektupları yazabiliyor; programlama dillerinde kodlama yapabiliyor, görüntüleri işleyebiliyor. Bu noktada bir şeylerin ters gittiği fark ediliyor. Öyle ki; yapay zekâ kandırılabilir, ön yargılı davranabiliyor; hatta yapay zekâ ekosistemindeki söylemiyle “halüsinasyon” görebiliyor. ChatGPT gibi büyük dil modelleri, oluşturdukları metinde anlam veya söz dizimi açısından mantıklı olan ancak içeriğinde hatalı veya anlamsız çıkarımlar barındıran cevaplar verebiliyor. Hatta var olmayan, hiç yazılmamış makale veya kitapları kaynak olarak gösterebiliyor.

Her ay yeni bir büyük ölçekli yapay zekâ modeli

Dünyanın önde gelen üniversiteleri arasında yer alan Stanford Üniversitesi’nin Google, OpenAI, Netbase Quid, LinkedIn, GitHub gibi şirketlerin yanı sıra Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ve ABD Ulusal Bilim Vakfı (NSF) gibi kurumların iş birliğiyle hazırladığı “Yapay Zekâ Endeksi Raporu 2023” (Artificial Intelligence Index Report 2023), ChatGPT, Stable Diffusion, Whisper ve DALL-E 2 gibi yeni büyük ölçekli yapay zekâ modellerinin 2022 boyunca ve bu yılın başında her bir aya denk düşecek şekilde piyasaya sürüldüğünün altını çiziyor. Rapordaki analizlerde söz konusu dil modellerinin olumlu yönlerine ek olarak “halüsinasyona eğilimli, rutin olarak ön yargılı ve kandırılabilir” olduklarına işaret ediliyor. “Dolayısıyla kötü amaçlara hizmet edebilirler” uyarısı yapılıyor.

Yapay zekânın kötüye kullanımı konusuna dikkat çekilen raporda, yapay zekânın etik olarak kötüye kullanılmasıyla ilgili olayların sayısında 2012’den bu yana 26 kat artış olduğu tespitine yer veriliyor. Raporda, bu olaylardan en dikkat çekici olanına, geçtiğimiz yıl Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenski’nin teslim oluşuna ilişkin hazırlanan “deepfake” videoya işaret ediliyor.

Yeri gelmişken Yaşamın Geleceği Enstitüsü (Institute for the Future of Life) tarafından yayınlanan mektubu da hatırlatmakta fayda var. Son dönemde yapay zekânın

kendisini strese soktuğunu ifade eden Twitter ve Tesla'nın patronu Elon Musk, "Yapay zekânın verileri kötüye kullanıp sizi kandırması için tüm kapılar açık" diyen Apple'ın kurucu ortağı Steve Wozniak ve "İlk kez gücü elimizden alabilecek bir şey icat ettik" ifadesini kullanan ünlü tarihçi Yuval Noah Harari'nin de aralarında bulunduğu binden fazla kişinin imzaladığı açık mektupla, ileri yapay zekâ çalışmalarına ortak güvenlik protokolleri geliştirilene ve bağımsız uzmanlarca uygulanıp denetimi yapılana kadar ara verilmesi talep ediliyordu.

▲ Geoffrey Hinton

Yapay zekânın babası uyarıyor!

Bu gelişmelere paralel olarak "Yapay zekânın babası" olarak bilinen, 40 yıldır yapay zekâ üzerine çalışan ve yapay sinir ağları üzerine çalışmalarıyla tanınan 75 yaşındaki Geoffrey Hinton da yakın zamanda 10 yılı aşkın süredir yürüttüğü Google'daki görevinden istifa ettiğini duyuruyordu. İstifanın sebebi olarak da "yapay zekâyı hakkıyla eleştirememeyi" gösteriyordu. İstifasından önce verdiği bir röportajda, yapay zekâdaki ilerlemeyi "Sanayi Devrimi, elektriğin bulunması, tekerleğin keşfi" ile bir tutan Hinton, yıllarını bu işe vermiş bir uzman olarak, yapay zekânın kötüye kullanımına dikkat

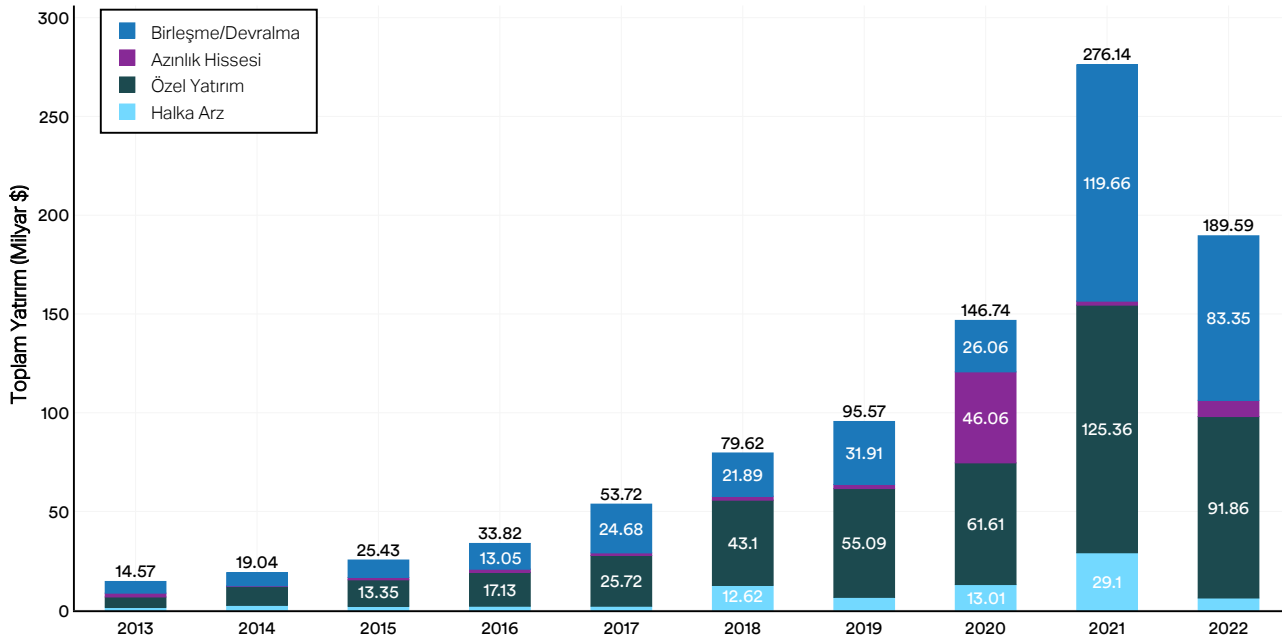
edilmesi gerektiğini işaret ediyordu. Geoffrey Hinton, 2012 yılında özel bir yapay sinir ağı geliştirerek, binlerce fotoğrafı analiz edip, kareleri kategorize etmeyi öğrenen bir sistem oluşturdu. Bu sistem ChatGPT gibi yapay zekâ araçlarının temelini attı. İlk zamanlardan bugüne mantık ve akıl yürütme becerilerini bilgisayarlara programlamak yerine, insan beynini taklit etmenin ve bilgisayarlara teknolojinin sanal bir sinir ağı haline gelmesine izin verme yeteneği vermenin daha iyi olduğunu düşündü. Ancak istifa süreciyle ilgili olarak New York Times gazetesi ve CBS News kanalına verdiği röportajda Hinton, yapay zekânın hızlı öğrenerek, hızla büyüdüğünü, bundan

beş yıl önce taşıdığı özelliklerle şimdikiiler arasında dağlar kadar fark olduğunu da söylüyordu. Büyük verilerle eğitilen yapay zekânın hiç beklenmedik öğretiler de kazanabildiğine dikkat çeken bilim insanına göre bu durum, bir gün yapay zekânın insanlığı tehdit etmesine neden olabilir.

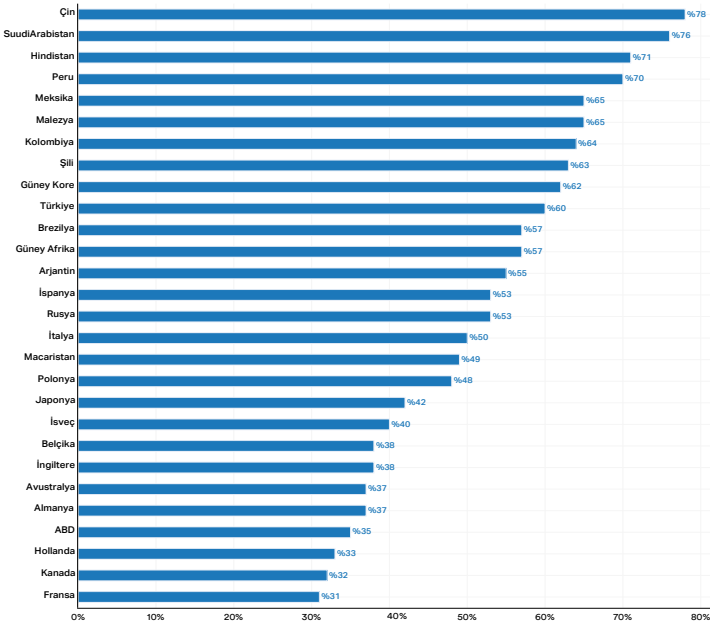
Çin yatırımda ikinci, halk desteğinde ise lider

Öte yandan yapay zekâyı ilişkin endişelerin yanı sıra insanlık için sunduğu fırsatlar da vazgeçilmez bir konumda. Stanford Üniversitesi'nin raporuna göre dünyada ABD'den

Küresel Yapay Zekâ Yatırımları (2013-2022)

Ülkelere Göre Yapay Zekâ Tabanlı Ürün ve Hizmetlerin Faydalı Olduğunu Düşünenlerin Oranı (%)

sonra yapay zekâya en fazla yatırımın yapıldığı ülke olan Çin’de, halkın yüzde 78’i bu alandaki gelişmeleri olumlu karşılıyor. Çin’i yüzde 76 ile Suudi Arabistan, yüzde 71 ile Hindistan ve yüzde 70 ile Peru izliyor. Yapay zekâ tabanlı ürün ve hizmetlerin faydalı olduğunu düşünenlerin oranının yüzde 60 olduğu Türkiye ise araştırmanın yapıldığı 28 ülke arasında Güney Kore’nin ardından 10’uncu sırada yer alıyor. Kamuoyunun çoğunluğunun yapay zekâya olumsuz baktığı

ülkelerin ağırlıklı olarak Kuzey Amerika ve Batı Avrupa coğrafyasında bulunması ise ayrıca dikkat çekiyor. Yapay zekâya en fazla yatırım yapan ABD yüzde 35’lik oranla listenin en altlarında kendine yer buluyor. İsveç, İngiltere, Almanya, Hollanda, Fransa ve Kanada gibi ülkelerde söz konusu oran yüzde 40 seviyesini aşmıyor.

Daha fazla miktarda veri ve paraya ihtiyaç var

Stanford Üniversitesi’nin detaylı bir çalışmanın ürünü olan raporu yapay zekânın gelişiminin geldiği noktaya dair net bir tablo ortaya koyuyor. Rapora göre yapay zekâya ilişkin ileriye dönük endişeler devam ederken, bu alandaki özel sektör yatırımları ise hızla artıyor. Raporda, eskiden akademi dünyasının ilgilendiği yapay zekâ konusunun şu anda sektörün elinde şekillendiğine vurgu yapılıyor. 2014 yılına kadar en önemli makine öğrenimi modellerinin akademi tarafından yayınlandığı belirtilen raporda, o tarihten sonra özel sektörün yapay zekâ işini devraldığına işaret edilerek, “Akademi, çalışmaları için sadece kâr amacı gütmeyen kuruluşlardan destek alabiliyor. 2022’de akademi üç, özel sektör 32 program yayınladı. Yapay zekâ sistemleri oluşturmak için daha fazla miktarda veriye, dolayısıyla güç ve paraya ihtiyaç var” ifadesi kullanılıyor.

Rapora göre özel sektör tarafından 2013-2022 yılları arasında yapılan küresel yapay zekâ yatırımlarının yarısından fazlası ABD’de gerçekleşiyor. Yaklaşık 250 milyar dolarlık yatırımla ilk sıra yer alan ABD’yi 95 milyar dolarla Çin ve 18 milyar dolarla İngiltere takip ediyor.

ZUCKERBERG ROTAYI YAPAY ZEKÂYA ÇEVİRİRKEN AMAZON DA OYUNUNUN KURALINI DEĞİŞTİRECEK

Son dönemde işten çıkarma haberleriyle dikkat çeken Meta’nın CEO’su Mark Zuckerberg, yatırım önceliğini yapay zekâya vereceğini söylüyor. Facebook’un kendisini “Meta” olarak yeniden adlandırmasından ve geleceğin metaverse (sanal evren) ile şekilleneceğini açıklamasının üzerinden yaklaşık bir buçuk yıl geçti. Yakın dönemde çalışanlarına yazdığı bir mektupta Zuckerberg, “En büyük yatırımımız yapay zekâyı ilerletmek ve ürünlerimizin her birinde inşa etmektir” diyor. Zuckerberg’in bu açıklamasıyla birlikte geçtiğimiz yıl sadece metaverse çalışmaları için 13,7 milyar dolar harcayan Meta’nın yaşadığı ekonomik zorluklara kısa vadeli bir çözüm arayışında olup olmadığı sorgulanıyor.

Amazon CEO’su Andy Jassy de hissedarlarına yazdığı mektubunda, “Bir süredir kendi büyük dil modellerimiz üzerinde çalışıyoruz, neredeyse her müşteri deneyimini dönüştüreceğine ve geliştireceğine inanıyoruz. Tüm tüketici, satıcı, marka ve içerik oluşturucu deneyimlerimizde bu modellere önemli ölçüde yatırım yapmaya devam edeceğiz” mesajını veriyor.

Amazon’un duyurduğu Bedrock çok miktarda veri üzerinde önceden eğitilmiş büyük dil modellerini müşterilere erişilebilir hale getiriyor. İşte CEO Andy Jassy, Bedrock’un bu anlamda oyunun kuralını değiştireceğini söylüyor.

“Karbon Dönüşüm Programı’nda yeşil mutabakat ve sürdürülebilirlik hedefleriyle ilerliyoruz”

Arçelik kaynakların verimli kullanılmasına ve döngüsel ekonomi çözümlerine odaklanarak sürdürülebilirliği destekleyen ürünler ve teknolojilerle fark yaratıyor. Sürdürülebilirliği iş modelinin ayrılmaz bir parçası olarak gören Arçelik Kalite, Sürdürülebilirlik ve Resmi İlişkiler Kıdemli Direktörü Fatih Özkadı ile yeşil dönüşüm, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik üzerine kapsamlı bir sohbet gerçekleştirdik.

RÖPORTAJ: FİLİZ TÜLEK

Arçelik Kalite, Sürdürülebilirlik ve Resmi İlişkiler Kıdemli Direktörü Fatih Özkadı, sürdürülebilirliği erken dönemden beri bir iş felsefesi ve iş modeli hâline getirdiklerini, bunun da Arçelik’in sürdürülebilirlikte lider konumda olmasını sağladığını söylüyor. “Türkiye bazında değil, faaliyetlerimizin yer aldığı tüm ülkelerde çeşitli aksiyonlar almamız gerektiğinin farkındayız. Küresel etki yaratmak için sorumluluk alıyoruz” diyen Özkadı’ya, Avrupa Birliği (AB) Yeşil Mutabakatı’ndan yeşil dönüşüm kapsamındaki yeni istihdam dinamiklerine kadar sürdürülebilirlik konusunda merak ettiklerimizi sorduk.

AB Yeşil Mutabakatı’nın çizdiği çerçeve ile küresel ve yerel seviyede yeşil dönüşüm adı altında atılan adımların birbiriyle nasıl bir ortak bir paydada buluştuğunu düşünüyorsunuz? Sürdürülebilirlik amaçlarına odaklanmış politikalar, ülkemizin rekabet gücünü korumanın yanında yatırım ortamının öngörülebilirliğine ne yönde katkı sağlar?

AB’nin en önemli ticaret partnerimiz olduğu dikkate alındığında, Yeşil Mutabakat yayımlandığı 2019 Aralık’tan bu yana gerek kamunun gerekse özel sektörün gündeminde olan bir konu. Ülkemizde Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan Yeşil Mutabakat Eylem Planı ve kurulmuş olan İhtisas Çalışma Gruplarını da önemli adımlar olarak görüyorum. AB’deki

gelişmeler doğrultusunda ülkemizde politika yapımı sürecinde; farkındalık artırma çalışmaları, ulusal ve uluslararası kurumlarla yakın diyalog, AB Komisyonu nezdinde sektörü ilgilendiren kritik konularda görüş oluşturma gibi başlıklarda da ilgili kamu kurumlarımız, STK'lar ve çatı örgütler üzerinden kapsamlı faaliyetler

yürütülüyor. Topluluk olarak STK'larda üstlendiğimiz çeşitli görevler kapsamında ulusal ve uluslararası politikaların şekillendirilmesine önemli katkılar sağlıyor ve liderlik ediyoruz.

Mevcut konjonktürde ülkemizin potansiyelini gerçekleştirmesi, küresel değer zincirine daha fazla entegre olması, rekabetçi bir yatırım ortamı ve finansmana erişim için AB mevzuat ekosistemindeki dinamik gelişmelere eş zamanlı adımların atılması son derece önemli. Teknik düzenlemelerden finansmana ve teşvik sistemlerine kadar mevzuat ekosisteminin ciddi bir değişim sürecinin içerisinde olduğu dikkate alındığında, tedarik zincirlerinde kayda değer bir oranda yer alan KOBİ niteliğindeki paydaşlarımızın dönüşümü için daha somut eylemler gerekiyor. KOBİ'lerin ekonomimizdeki yerinin kritikliğini göz önüne aldığımızda dönüşümü değer zincirinin tamamına sirayet ettiremediğimiz zaman ne kadar azimli planlar, taahhütler yaparsak yapalım, bunları gerçekleştirmemiz imkânsız olacaktır.

Artık çevresel, sosyal ve yönetime (ESG) yönelik sürdürülebilirlik kriterlerinin ticarette yeni bir standart olduğunu söyleyebiliriz. Örneğin, AB tarafından yasalaşmak üzere olan Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü Direktifi tedarik zinciri boyunca belirli raporlamaları gerektiriyor. Sırf bu direktifle AB ile ticaret yapan binlerce şirketin etkileneyeceği ve raporlama yükümlülüğü ile karşılaşacağı biliniyor.

Tüm bu dinamik yapıyı dikkate aldığımızda politika/mevzuat taslaklarının sosyal, ekonomik ve ticari hayata, çevreye ve ilgili kesimlere etkilerini şeffaf olarak ortaya koyan; sektör temsilcilerinin ihtiyaç ve gelişim beklentilerini daha net bir şekilde sunan etki analizi çalışmaları ile de mutlaka desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Sizce yeşil dönüşüm ile ticaret arasında bir denge kurabilmek için hangi noktalar göz önünde bulundurulmalı?

AB tarafından ilan edilen bir dizi düzenlemenin üretim metodolojilerine, ürün özelliklerine, yatırım kararlarına, tüketici davranışlarına etkisi olduğu ve bu etkinin tüm değer zincirlerine yansıtacağı aşikâr. Ülkemizin Gümrük Birliği

“Topluluk olarak STK'larda üstlendiğimiz çeşitli görevler kapsamında ulusal ve uluslararası politikaların şekillendirilmesine önemli katkılar sağlıyor ve liderlik ediyoruz.”

üyyesi ve AB'ye aday ülke statüsünde olmasıyla birlikte yıllara dayanan ticari entegrasyonu bulunuyor. Ancak yaşanan gelişmeler ve uluslararası konjonktürle birlikte ticaretin doğal akışı yeniden şekilleniyor. Dolayısıyla ülkemizin rekabet etmek zorunda olduğu yeni ülkeler ortaya çıkıyor ya da mevcut rakipler avantaj elde edebiliyor. Bu noktada, sanayimizi bir bütün

olarak KOBİ'lerimizle birlikte güçlendirmemiz ve tedarik zincirlerine entegrasyonunu sağlamlaştırmamız gerekiyor. Yapılan düzenlemelerle stratejik ortaklıklara dahil olmamız sağlanan fonlardan yararlanmamız ve rekabetçiliğimiz bakımından son derece önemli.

İklim değişikliği kapsamında yaşanan değişimlerin, Türkiye'nin rekabet gücünün artırılması noktasında bir fırsat yarattığını da söylemek mümkün mü?

Yeşil Mutabakat'ın AB için sadece bir çevre konusu değil, aynı zamanda yeni büyüme politikası olduğu vurgusunun altı her fırsatta çiziliyor. AB'nin tetiklediği bu sürecin gitgide daha çok global yansımaları oluyor. Ülkeler küresel yeşil teknoloji yarışında zemin kaybetmemek ve diğer ülkelerin büyük devlet yardımlarına karşı rekabetçiliğin tesis edilmesi için önemli adımlar atıyor.

Ülkemizin gerek yenilenebilir enerji yatırımlarında elde edilen yetkinlikleri gerekse sanayi sektörlerinde üretim kabiliyeti, kuvvetli tedarikçi ekosistemi, yetkin iş gücü ile ısı pompası, solar PV gibi birçok kritik teknolojiye tedarik zincirlerinde ön plana çıkma potansiyeli taşıdığını düşünüyorum. AB'nin öngördüğü stratejik ortaklıklar ve yaratılacak fonlara ülkemizin dahil olabilmesi adına; AB Gümrük Birliği üyesi ve aday ülke statüsü gereği ülkemizin ticaret bakımından üçüncü ülke olarak nitelenmemesini önemli görüyoruz. Bu noktada, diplomatik müzakereler önümüzdeki dönemde daha da kritik olacak.

Yeşil dönüşüm kapsamında iş gücü yetkinliklerinin yeni istihdam dinamiklerine göre yapılandırılması ve sektörel eğitim stratejilerinin ikiz dönüşüme uyumlu olması için neler yapılmalı?

Yeşil dönüşüm sürecinde mesleki yetkinlikler ve ihtiyaçlar açısından da gelecekteki eğilimleri ve olası darboğazları tespit etmek son derece önemli olacak. Bu süreç teknoloji geliştirme, tasarım, üretim, hizmetler gibi zincirin her adımında derin değişiklikler getireceği için önümüzdeki dönemin ancak yeni beceriler ile gerçekleştirilebileceği aşikâr.

“European Centre for the Development of Vocational Training

(Cedefop)” tarafından gerçekleştirilen bir araştırmaya göre Avrupa Yeşil Mutabakatı hedeflerine ulaşmak için yapılacak ek yenilenebilir enerji kaynakları ve enerji verimliliği gibi yatırımlar ile bağlantılı olarak 2030’a kadar AB’de yaklaşık 2,5 milyon ek istihdam bekleniyor. “UN Environment Programme’s Global Guidance for Education on Green Jobs Report” analizine göre ise yeşil ekonomiye geçiş, 2030 yılına kadar globalde piyasaya tahmini 60 milyon yeni iş ekleyecek.

Başta AB olmak üzere globalde örnekleri görülen birçok uygulamada sera gazı emisyonlarının önemli bir payını oluşturan, karbon yoğun endüstrilerde adil geçiş fonları sağlanıyor. Örneğin, AB, Emisyon Ticaret Sistemi’nin (ETS) genişletilmesi ile uygulamaların olumsuz etkilerini engellemek adına sosyal iklim fonu kurulmasını kararlaştırmış durumda. Özellikle bu husus ülkemiz için önemli bir referans teşkil ediyor. Ülkemiz de 2024 itibarıyla kendi ETS’sini kurarak pilot uygulamaya geçmeyi hedefliyor. Bu noktada yeşil dönüşüme yönelik bütüncül bir bakış açısıyla teşvik sisteminin en kısa sürede oluşturulması ve faaliyete geçmesinin önemini her fırsatta vurguluyoruz. Önümüzdeki süreçte yeşil işlerde beceri uyumunun artırılması, eğitim ve programların güncellenmesi de kritik olacak. Bu noktada, AB tarafından ilan edilmiş olan Net-Sıfır Sanayi Planı’nın dört ana unsurundan birinin de stratejik sektörlerde becerileri geliştirmeyi hedefleyecek Net-Sıfır Sanayi Akademileri olduğunu belirtmemiz uygun olacaktır. Ülkemizde de özel sektörlerin beklentileri doğrultusunda benzer iş birlikleri geliştirilebilir.

Koç Holding’in 2050 karbon nötr hedefi doğrultusunda başlattığı Karbon Dönüşüm Programı doğrultusunda, Arçelik nasıl bir stratejik plan dahilinde hareket ediyor?

Arçelik olarak, “Dünyaya Saygılı, Dünyada Saygın” vizyonu ile 2010 yılından beri, gezegen ve iklim dostu çözümler geliştirmeye odaklanıyor, ESG metriklerini tüm operasyonlarımızın merkezine koyuyoruz. Sürdürülebilirliği erken dönemden beri iş felsefemiz ve iş modelimiz hâline getirmemiz, Arçelik’in sürdürülebilirlikte lider konumda olmasını sağladı. Sürdürülebilirlik çerçevesinde kurguladığımız stratejik yapımızda; BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, Bilime Dayalı Hedefler İnisiyatifi, UN Global Compact, Avrupa Birliği kararları, TCFD Risk ve Fırsat Önerileri gibi tüm dünyaya yön veren inisiyatif ve kuruluşları kendimize rehber olarak kabul edip sürdürülebilirlik stratejilerimizi geliştirmeye devam ediyoruz.

Global ayak izimizin genişliği dikkate alındığında; faaliyetlerimizin yer aldığı tüm coğrafyalarda sürdürülebilirlik hedeflerimiz doğrultusunda global etki yaratmak için sorumluluk alıyoruz. Karbon Dönüşüm Programı doğrultusunda Yeşil Mutabakat ve sürdürülebilirlik hedefleri ile uyumlu bir şekilde dönüşüme öncülük ediyoruz. Tedarik zincirlerindeki etkimiz ile birçok kıtada yerel kalkınmaya katkıda bulunuyoruz. Kendi aksiyonlarımız sebebiyle oluşan çevresel ve sosyal etkiler kadar iş birliği içerisinde olduğumuz tedarikçilerin de çevresel ve sosyal performansını kontrol etmemiz gerektiğine inanıyor, bu doğrultuda hedefler belirliyoruz. Tedarik zincirimizdeki sürdürülebilirlik risklerini analiz ediyor ve risklerine göre ihtiyaçları değerlendiriyoruz.

Faaliyetlerimizden kaynaklanan sera gazı emisyonlarını hesaplıyor ve birçok azaltım çalışması gerçekleştiriyoruz. 2018 yılında Ulmi işletmemize kurduğumuz CSP ve Çatı GES projeleri ile başladığımız yenilenebilir enerji yatırımlarımızda, devam eden inşaatlar ile birlikte 2023 ilk yarısı itibarıyla toplam kurulu gücümüz 18,2 MW'a ulaşacak. Yol haritamız doğrultusunda statik olarak uygun çatılarımıza kuracağımız çatı GES'lerin kapasitesini üç yıl içinde 50 MW'a çıkarmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Ayrıca Koç Holding tarafından tetiklenen SELFIE projesi kapsamında şu ana kadar Aksaray, Kayseri ve Nevşehir'i içeren üç sahada toplam 55 MW'lık proje için ilgili dağıtım şirketlerine başvuru yaptık. İzin süreçleri devam eden arazi GES projelerimizi de hızla devreye alarak kurulu gücümüzü 100 MW'ın üzerine çıkarmayı hedefliyoruz. Romanya işletmelerimizde 2015 yılından itibaren yüzde 100, Türkiye işletmelerimizde ise 2019 yılından itibaren yüzde 100 yeşil elektrik satın alıyoruz ve böylece "Kapsam 2" sera gazı emisyonlarının önüne geçiyoruz. Arçelik-Hitachi ortaklığındaki Tayland fabrikamız ise uzun vadeli yenilenebilir enerji tedarik anlaşması (Power Purchase Agreement) ile yeşil elektrik tedarik ediyor. Bu kapsamda, 2030 yılına kadar global üretim tesislerimizin elektrik tedarikinin yüzde yüzünü yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlamayı hedefliyoruz.

TÜSİAD'ın COP27 kapsamında gerçekleştirdiği ve sizin de moderatör olarak yer aldığınız "Özel Sektör Perspektifinden Yeşil Dönüşüm Yolculuğu" etkinliğinin çıktıları rehberliğinde, ulusal ve uluslararası seviyede yapılan çalışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

AB'nin hızlandırdığı dönüşüm sürecinin globalde ticaret politikalarına da yansımaları oluyor. STA'lar çevre ve iklim odağında dizayn ediliyor, kritik hammaddeye yönelik kriterler geliyor. Önümüzdeki dönemde ülkemizin değer zincirlerinde konumunu etkileyebilecek bir diğer çok önemli eğilimi ise uluslararası ticaretin son dönemde özellikle ABD ve AB tarafından ulusal güvenlik unsuru olarak değerlendirilmeye başlanması olarak görüyorum. Globalde öncü ekonomilerin bir yandan teknolojik altyapıya yatırım yaparken, diğer yandan çeşitlendirilmiş ve güçlendirilmiş küresel tedarik zincirlerinin oluşturulmasını hedeflediğini görüyoruz.

AB'nin yakın zamanda yasalaşma süreci tamamlanan Sınırdaki Karbon Düzenlemesi'nin geçtiğimiz iki sene içerisinde uluslararası arenada en çok tartışılan alt başlıklarından biri de hiç şüphesiz DTÖ uyumluluğu idi. Buna ilave olarak; G7 ülkelerinin öncülüğünde, iklim değişikliğiyle mücadelede iş birliğini artırmak için benzer düşünen devletlerden oluşan bir karbon kulübü oluşturmaya yönelik bir girişimin de gündeme geldiğini biliyoruz.

Tüm bu inisiyatifler yeşil dönüşüme yönelik amaçlar olarak sunulmakla birlikte, iklim değişikliği ile mücadele hedefi için global olarak ortak hareket edilmesi gerekiyor ve bunun için küresel iş birliğine her zamankinden daha fazla ihtiyaç var. "Dekarbonizasyon kulüpleri" emisyon azaltımını teşvik etse de emisyonların hesabı, takibi, izlenmesi konusunda standartlarda yaratılacak ayrışma ve bölgesel farklılıklar karmaşıklık yaratarak daha yüksek maliyetler ve tedarik zincirlerinde bozulma riski barındırıyor. Uyumlu eylemler ve harmonize

standartlar olmazsa bu sistemler küresel ticaretin önünde engel olmaktan öteye gidemeyebilir. Küresel rekabeti zayıflatmadan, adil bir şekilde karbondan arındırmanın bir yolunu bulmalıyız. Bu açıdan da DTÖ uyumluluğu hayati önem taşıyor. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri küresel iklim değişikliğine karşı küresel mücadeleye

"Karbon emisyonlarının denkleştirilmesi kritik önem taşıyor. Bu kapsamda orman arazilerinin korunması, yutak potansiyeli yüksek türlerle ağaçlandırma yapılması stratejik bir hedef olarak ele alınmalı."

dahil etmemiz, finansmana erişim ve bilgi paylaşımının sağlanması bu ülkelerin dönüşümü için kritik öneme sahip olacak.

TÜSİAD'ın hayata geçirdiği ve Koç Holding'in sponsorlarından biri olduğu yutak alan projesinden kısaca bahsedebilir misiniz?

Ülkemizde başlıca karbon tutumunu sağlayan ekosistem orman ekosistemleridir. Ülkemizin 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi'ne ulaşmak için arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık (AKAKDO) sektöründe koruma, restorasyon, yeni yutak alanlar oluşturma ve arazi yönetimi açılarından gerçekleştirilecek eylemler ve alınacak önlemler yoluyla karbon emisyonlarının denkleştirilmesi kritik önem taşıyor. Bu kapsamda orman arazilerinin korunması, yutak potansiyeli yüksek türlerle ağaçlandırma yapılması stratejik bir hedef olarak ele alınmalı. Bu noktada özel sektörün ise ülkemizdeki ağaçlandırma projelerine yatırım yaparak uluslararası geçerli karbon kredisi kazanması ve karbon piyasalarına entegre olmasını sağlayacak mevzuat düzenlemesi konusu büyük önem taşıyor.

Türkiye'nin ilk holdinginin kuruluş hikâyesi

Koç Topluluğu'nun kuruluş tarihinin 31 Mayıs olması vesilesiyle bu ayki sayımızda, Türkiye'nin büyük başarılarla dolu ilk holdinginin kuruluş hikâyesini merhum Vehbi Koç'un "Hayat Hikâyem" ve "Hatıralarım, Görüşlerim, Öğütlerim" adlı kitaplarından anekdotlar eşliğinde sizlerle paylaşıyoruz.

Yüzüncü yılını kutladığımız Cumhuriyetimizle neredeyse yaşıt olan Koç Topluluğu'nun kurucusu merhum Vehbi Koç'un, zamanın ötesine geçen vizyonu ve kararlılığıyla ülkemizin ilk holdinginin temellerini nasıl attığına mercek tutuyoruz. Bu süreçte Türkiye'nin birçok alanda hayata geçen ilklerini, Vehbi Koç'un "Hayat Hikâyem" ve "Hatıralarım, Görüşlerim, Öğütlerim" adlı kitaplarından birbirinden değerli anekdotlar eşliğinde sizlerle paylaşıyoruz.

Vehbi Koç, 1901 yılında o zamanlar bir Anadolu kasabasından farksız olan Ankara'da, şimdiki Çoraklık mevkiine yakın bir bağ evinde doğar. Soyadı kanununa dek Koçzade Ahmet Vehbi ya da Koçzade Vehbi Efendi olarak anılacak, Türkiye Cumhuriyeti'nin öncü iş insanı ve sanayicisi olmaya yürüdüğü sırada çıkan soyadı kanunu sonrası ise Vehbi Koç olarak tanınacaktır.

Osmanlı'nın çöküş dönemi yaşanırken kendi söylemiyle Ankara'daki bağ evlerinde "iptidai bir hayat" süren Vehbi Koç'un, özellikle bir yaz tatilindeki gözlemleri aklına ve yüreğine ticarete dair ilk tohumları eker. Ailesi okuması için ısrarcı olsa da kendisi ticaret hayatına duyduğu keskin merak ve ilginin peşine düşer. Büyükbabasının da desteğini alıp okuldan muaf tutulması için yazdığı bir nevi gerekçe dilekçesiyle okulu bırakır ve 1916 yılında ticareti öğrenmek için İstanbul'a gider. Bu, Vehbi Koç'un ailesinden ve doğup büyüdüğü Ankara'dan ayrı kaldığı ilk yolculuğudur aynı zamanda. İstanbul ziyareti, burada ticarete dair edindiği bilgiler ve izlenimlerinin de etkisiyle ticarete olan ilgisi giderek artan Vehbi Koç, 1917 yılında henüz 16 yaşında iken, ticaret yapma isteğiyle babasını bir bakkal dükkânı açmaya ikna eder.

Atatürk'ün üzerinde bıraktığı etkiyi hiç unutmaz

Bu sırada ülke ve dünya tarihine geçecek gelişmeler yaşanmaktadır. 1918 yılında İstanbul işgal edilir. Ülkenin işgal altında oluşu ve sonrasında Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı meşalesini yakmasıyla başlayan bağımsızlık mücadelesi sürecinde de Vehbi Koç, kendisine olan inancını, ticaretle ilgili azmini kaybetmez. 1987 yılında yayımlanan "Hatıralarım, Görüşlerim, Öğütlerim" kitabında ise o dönemlerden şöyle bahseder, Vehbi Koç: "Yüzyılın başında doğduğum Türkiye'yi ve dünyayı gözlerimin önüne getiriyorum. Batı'da modern sanayi devrinin kapılarının açıldığı o yıllarda 9-10 milyon nüfus, Anadolu'da geri ve yoksul bir hayat yaşadık. Mustafa Kemal Paşa'nın Ankara'ya gelip Kurtuluş Savaşı'nı idare ettiği yıllardaki hayatımızı, ibret olsun diye bugünün gençlerine sık sık anlatırım." "Hayat Hikâyem" kitabında da çocukluğunda Atatürk'ü görmeyi çok istediğine dair anısını, "Esnafığa yeni başlamış, çiraklık çağında bir çocuktum. Büyük Atatürk'ü yakından tanıma fırsatım olmadı. Ama çarşıda, evde, Atatürk'ün bir yerde görüneceğini, bir yerden geçeceğini duyunca herkes gibi ben de koşar, onu görmeye çalışırdım. Adnan Adıvar ve Halide Edip Adıvar'ın Ankara'ya gelişlerinde Atatürk, karşılamaya istasyona gitmişti. Biriken halkın arasında ben de Atatürk'ü görebilmiştım. O gün gördüklerimi ve büyük Atatürk'ün üzerimde bıraktığı etkiyi hiç unutmam" diye anlatır. Takvimler 1920'yi gösterdiğinde Vehbi Koç, Muhafız Kıtası'nda bir buçuk yıl sürecek askerlik görevine başlamıştır. Bu sırada Başkomutan Mustafa Kemal'in liderliğindeki ordu ve halk destansı bir mücadele vererek kurtuluşa ulaşır. Artık sırada ülkenin yeniden inşası vardır. Ankara'nın başkent oluşundan sonra şehirle birlikte inşaat malzemesi ve

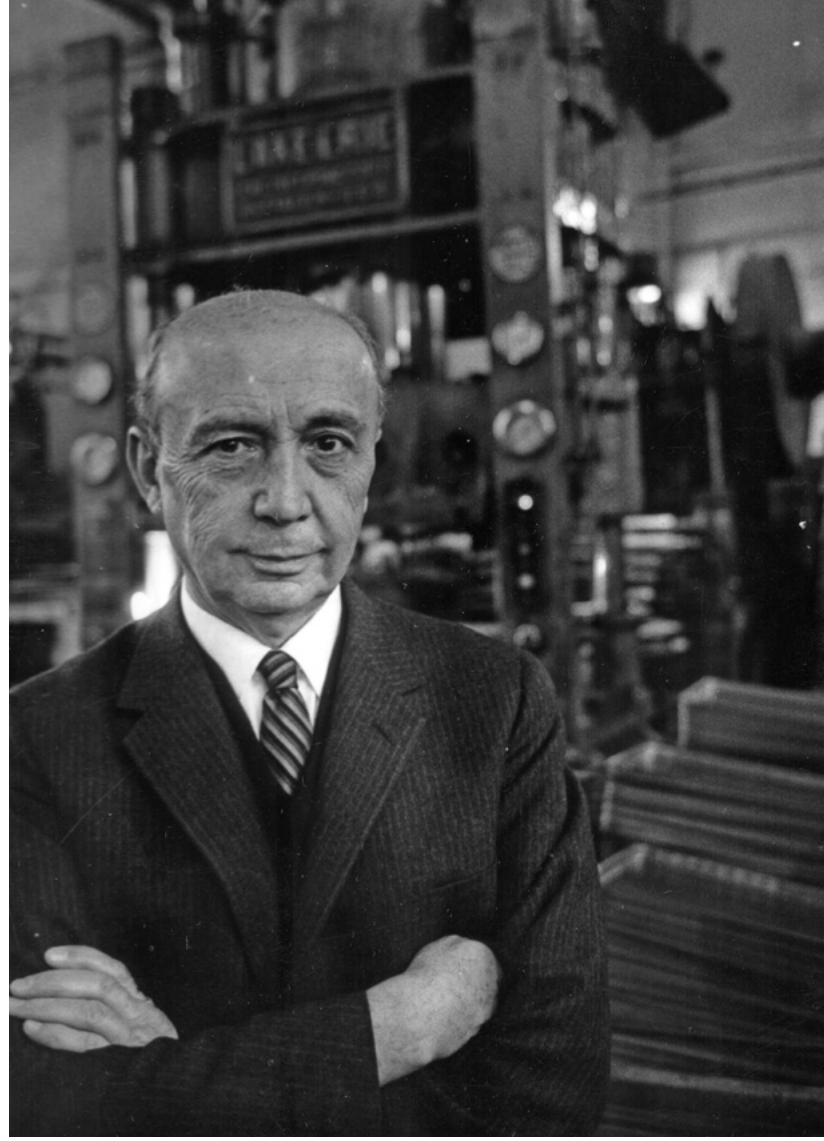
hırdavat işleri de gelişir ve bu malzemelere olan ihtiyaç artar. Ticarete dair refleksleri son derece gelişen ve bu ihtiyacı gören Vehbi Koç, babasına kendini ispatlamasını sağlayan ilk işini yapacaktır. Ankara’da çıkan bir fırtına sonrasında, önceden satın aldığı Marsilya tipi kiremitler alıcı bulur ve bu iş son derece iyi bir kârla sonuçlanır. Böylelikle yapı malzemesi ticaretine adım atmış olan bu küçük iş yeri, zaman içinde ülkenin ekonomik ve siyasi gelişmelerine tanıklık ederek, Cumhuriyet’in ilanından sonra yavaş yavaş büyüme gösterecektir.

Bu yıllar (1925-1926) Sadberk Hanım’la evlendiği, aynı zamanda da ticarete gitgide parladığı yıllardır. Bu dönemde, ticarete dair ilgisi ve bilgisi çeşitli yolculuklar, tanışıklıklar ile gelişen Vehbi Koç’un babasından devraldığı dükkânı 31 Mayıs 1926 tarihinde Ankara Ticaret Odası’na kendi ismiyle kaydettirmesiyle Koç Topluluğu’nun temeli de atılır. Önce Ankara Ticaret Odası Başkan Yardımcılığı’na, henüz 27 yaşındayken de Ankara Ticaret Odası Başkanlığı’na seçilir. Vehbi Koç’un işindeki kaderini belirleyecek proje ise Ankara Numune Hastanesi’nin yapımı olur. Hastanenin Türkiye Cumhuriyeti’nin 10’uncu yıl törenlerine yetişmesi gerekir. Hayat memat meselesi hâline gelen yapım işinin altından, Türk ve yabancı mühendislerle birlikte kalkmayı başarır; hastaneyi yetiştirir. Bu başarıdan sonra önü açılır ve Koç Topluluğu giderek büyür.

Aynı yıl içinde büyümenin önünü daha da açacak olan uluslararası iş birlikleri ufukta görünür. Ford ve Standard Oil gibi Avrupalı ve Amerikalı şirketlerin Türkiye distribütörlüklerinin alındığı bu dönem, 1928’de Ford ile ilk acentelik anlaşmasının yapılması ile başlar. Bu anlaşma aynı zamanda ilerleyen yıllarda otomotiv sektöründe atılacak büyük adımların habercisi olarak kabul edilir. Fakat otomotiv işine atılma kararında babasını ikna etmesi yine pek kolay olmaz. O günleri “Hayat Hikâyem” kitabında, “Ben bu işin gelecekte büyük bir iş olacağını seziyor, durumumun iyi olduğuna, iş yapabileceğime inanıyor, bu işe girmeyi çok istiyordum. Babamı razı edebilmem için aramızda bir hayli tartışma geçti. Zavallı annem bundan çok yoruldu ve üzüldü. Sonunda izin vermezse benim çok kırılacağımı ve şimdiye kadar da yaptığım işlerde başarılı olduğumu gören babam, ‘Evet’ demek zorunda kaldı” diye anlatır.

İşleri gitgide büyüyen Vehbi Koç, Amerika ziyareti sırasında incelediği büyük ve köklü firmaların kurumlaşmış olduğunu fark eder. Kendi markasının da uzun yaşaması için kurumsal olmaya ihtiyacı olduğuna karar verir. O dönemlerde bu fikirle çalışmalarını sürdüren Vehbi Koç için artık müesseseseleşmek yolunda ileri bir adım atmanın zamanı gelmiştir.

Anadolu’ya göre gelişmeye daha açık bir ekonomik ortama sahip olan İstanbul’da, ortaklarıyla çeşitli bayilik ve temsilciliklerle faaliyet alanını genişletmeye karar veren

Vehbi Koç, 1935 yılında İstanbul’daki ilk şube olan Vehbi Koç ve Ortakları Kollektif Şirketi’ni kurar. 1938 yılında ise şahıs şirketlerinin uzun ömürlü olamadığını görür ve ortaklarıyla Koç Ticaret A.Ş.’yi kurmaya karar verir. Bu konudaki yorumu ise “Koç Ticaret A.Ş.’yi kurduğumuz zaman, müesseseseleşmek yolunda ileri bir adım attığımı biliyordum” olmuştur. Bu şirket, aynı zamanda Koç Topluluğu’nun ana ilkelerinden biri olan; yönetici ve çalışanların yönetime katılmalarının ilk uygulamaya konulduğu yerdir.

Endüstriyel üretime geçiş

II. Dünya Savaşı’nın etkilerinin Türkiye’de de sıcak hissedildiği 1944 yılına gelindiğinde ilk otomobil satış şirketi Motor Ltd. Şti. faaliyete geçer. Ankara ve İstanbul’da işlerini geliştiren Vehbi Koç, Türk halkının ihtiyacını karşılayacak bazı malların üretimi için yerli bilgi ve teknolojinin yetersizliğini göz önünde bulundurarak dış bağlantılar kurmaya karar verir. 1945 yılında, savaş sonrası ticarete öncelik kazanmak için yurt dışındaki ilk girişim gerçekleştirilerek New York’ta “Ram Commercial Corporation” isminde bir şirket kurulur. Bu şirketle birlikte yabancı ortaklık fırsatlarının da kapısı aralanmış olur. 1946 yılında Vehbi Koç ABD’ye yaptığı iş seyahatinde General Electric ile bir anlaşma imzalar. Amerikan sermayesinin

Türkiye'deki ilk ortak girişimi olan bu anlaşmadan tam üç yıl sonra ülkenin ilk ampul fabrikası kurulur. ABD'de bulunduğu süre içinde yapılan anlaşmalarla, U.S. Rubber, Oliver, Burroughs, York gibi önemli şirketlerin temsilcilikleri alınır. Bu temsilcilikler, Vehbi Koç'un, esnafının ardından tüccar olarak devam ettiği iş hayatında artık sanayiciliğe geçişinin başlangıcıdır.

"Memleketin her köşesi hakkında kanaat sahibi oldum."

50'li yıllarda, Türkiye'de yerli imalatın da hızla gelişmeye başlamasıyla Koç Topluluğu, üretim şirketleri yatırımlarına başlar ve üretimi tamamlanmış ürünlerin dağıtımını sağlamak için ülkenin birçok bölgesinde ticaret şirketleri kurar. Türkiye'de ilk defa genel bayilik sistemine başlanır ve ilk bayi toplantısı 1951 yılında gerçekleştirilir. Vehbi Koç, "Hatıralarım, Görüşlerim, Öğütlerim" kitabında bayilerin kendisi için öneminden şöyle bahsetmiştir: "Bizim, memleketin her tarafına yayılmış geniş bir bayi teşkilatımız vardır. Onlarla muntazam toplantılar yaparız, fikir ve görüş alışverişinde bulunuruz. Ben sık sık onları kendi muhitlerinde, kendi iş ve yaşayış şartları içinde görmeye gitmişimdir. Bu sayede memleketin her köşesi hakkında bir kanaat sahibi olabildim."

1952 yılında inşaatına başlanan ve 1956'da açılan, Türkiye'de otelcilik farklı bir anlam kazandıran Divan Otel'i'nin hayata geçirilmesi kararını ise şöyle anlatır: "İşlerimiz büyüdü, Avrupa'dan misafirlerimiz geliyordu, İstanbul'da kalılabilecek tek otel Park Otel'di, orada da oda bulmak bir işti. Sonunda, aldığımız bu arsaya altı mağaza, üstü pansiyon olarak bir bina yaptırmaya karar verdik."

▲ Vehbi Koç 1956 yılındaki ABD ziyaretinde Ford Heyeti ile birlikte.

1955 yılında ilk özel kibrit fabrikası Türkay, şimdiki adıyla Kav işletmeye açılır. Topluluğun ilk endüstri şirketi olan ampul fabrikasından sonra, ikinci olarak Erel Çelik A.Ş. şimdiki adı ile Arçelik, 1955 yılında Söğütözü'de kurulur. Türkiye'de elektrikli ev aletleri endüstrisinin öncülüğünü yapan Arçelik tarafından yıllar içinde ülkenin ilk çamaşır makineleri, buzdolapları ve termosifonları üretilir. Türkiye Cumhuriyeti'nin benimsediği endüstrileşme ilkesine uygun olarak hareket eden Vehbi Koç, 1947 yılında Türkiye'nin ilk trolleybüs şebekesini Ankara'da kurar ve ardından kendi sermayesiyle giriştiği ilk sanayi teşebbüsü 'Ankara Oksijen'i hayata geçirir. 1949 yılında Amerikan Oliver firmasının acenteliğini yapan Vehbi Koç, Oliver markalı ilk traktörleri Türkiye'ye getirir.

Dahil olmak için babasıyla tartışmalara girdiği otomotiv sektörü ise işe atıldıkları andan itibaren bambaşka bir motivasyon kaynağı olur Vehbi Koç için. Özellikle yerli otomotiv sanayisini kurmak ister. Bu amaçla uzun süredir yürüttüğü Ford acenteliğini bir üst seviyeye taşımayı hedefler. Ford'la ilişkilerini ilerletip ülkesine daha büyük katkılar sağlamak için Ford Motor Company kurucusu Henry Ford ile tanışma talebinde bulunduğu anda yaşadıklarını şöyle anlatır: "1946 yılında ilk Amerika yolculuğumu yaptığım zaman Henry Ford'la tanışmayı çok istemiştim. 1928'de Ford acenteliğini aldığım da baba Ford iş başındaydı. 1946'da baba Ford gene şirketi yönetiyordu. Bu ilk Amerika yolculuğumda Detroit'e giderek bazı Ford yöneticilerini tanımak fırsatını bulabildim. 'Baba Ford'u yalnız elini sıkmak için bir defa görmenin bile imkânsız' olduğu cevabıyla karşılaştım." Vehbi Koç, baba Ford'un vefatından sonra yönetimi devralan

oğlu Henry Ford II ile 1956 yılında tanışır, iki görüşmeden sonra kamyon montajı konusunda anlaşmaya ikna eder. Ancak Ford, Türkiye'de kurulacak bir montaj tesisine adını vermek veya ortak olmak yerine işi krediyle desteklemeyi yeğler. Bunun üzerine otomobil fabrikası kurma kararı alan Vehbi Koç, Otosan'ın kuruluş aşamasını şöyle anlatır: "Şartları da çok güç geldiğinden Ford'un vereceği 250 bin dolar krediyi almadık. Bu krediyi hükümetimizden istedik. Bu işin gelecek bakımından memleket için fayda sağlayacağına, montaj endüstrisinin, otomobil endüstrisinin başlangıcı olduğuna inanıyor, başka memleketlerde de bu endüstrinin böyle başladığını biliyorduk. Kendi kendimize bu işi başarmaya söz verdik. Bu yeni

fabrikamızın adı Otosan olacaktı. Fabrikayı kurmak üzere arsayı aldık, makinaları sipariş ettik, otomobil acentelerimiz de ortak oldu, fabrikayı kurduk. 2 Ağustos 1960 günü güzel bir törenle işletmeye açıldı.”

Türkiye’nin bugün önde gelen otomotiv kuruluşu olan Ford Otosan’da üretilen ticari araçlar ülke kalkınmasında büyük rol oynar. 1958’de Ankara’da Otokoç A.Ş. kurulur. Bu sırada eğitimini tamamlayan Rahmi M. Koç da Otokoç şirketinde görev alarak Koç Topluluğu’nda çalışmaya başlar. 1961’de Amerika’dan ithal edilen parçalarla Türkiye’de ilk otomobil montajı, Ford Consul ile gerçekleştirilir. Fiat lisansı ile ilk Türk traktörlerinin üretimi de başarılıdır. Kısacası otomotiv sektöründe ilklere atılan imzaların altında yine Koç Topluluğu’nun ismi vardır. Bu dönemde Vehbi Koç’un yöneticilerine hitaben yaptığı konuşmasında Koç Topluluğu’nun varoluş ilkesi belirlenir: “Unutmayınız! Devletimiz ve ülkemiz var oldukça biz de varız!” İşte bu ilkeyle hareket eden Vehbi Koç, ülkesi ve devletine ilk Türk otomobilini kazandıracaktır.

1960’lı yıllara girilirken halkın gazyağı, kömür ve odun kullandığı dönemde nüfusun artmasıyla yakacak ihtiyacının büyüdüğünü gözlemleyen Vehbi Koç, Topluluğun öncü kurumlarından biri olan Aygaz’ı 1961’de kurar. Türk halkı bütan gaz ile Aygaz sayesinde tanışacaktır.

İlk Türk otomobili “Anadol”, ardından “Murat”

1966 yılında ilk Türk otomobili Anadol üretilerek piyasaya sunulur. Karoseri, cam elyafından üretilen otomobil, adını 100 bin kişinin katıldığı bir anketten alır.

60’lı yılların sonlarına doğru Türkiye’de otomotiv endüstrisinin gelişimi hızlanmış, Anadol’a talep artmıştır. Bunun üzerine, 1968’de Bursa’da Tofaş Türk Otomobil Fabrikası kurulur ve burada ilk çelik gövdeli Türk binek otomobilinin seri üretimine başlanır. İkinci Türk otomobiline isim aranır ve Anadol’da olduğu gibi ismi jüri kararıyla “bir araba alma muradı” sözünden yola çıkılarak “Murat” olarak belirlenir.

Vehbi Koç’un başarısının sırrı sarf ettiği bu cümlelerde saklıdır: “Benim iş hayatımdaki prensibim, merdivenleri atlayarak değil, teker teker çıkmaktır. Önce bir işi yerine oturtmaya çalıştım. Ancak onu bitirdikten sonra ötekilere geçtim.”

Vehbi Koç, şirketlerin nasıl uzun yaşayacaklarını da araştırır, ABD’deki köklü şirketleri inceler. Bu hedefle Koç Topluluğu için sonraki adım holding olmaktır. Ülkenin ilk anonim şirketi, ilk endüstriyel girişimi, ilk uluslararası ortaklığı gibi ilklerin ardından Koç Topluluğu bir ilke daha imza atar ve Türkiye’nin ilk holdingi, Koç Holding A.Ş. kurulur. Vehbi Koç, holdingleşme kararının arkasında yatan nedenleri şöyle sıralar: “Koç Grubu daha fazla büyümeden

▲ 1968’de kurulan Tofaş Türk Otomobil Fabrikası, ilk çelik gövdeli Türk otomobili Murat 124’ü üretti.

temelini sağlamlaştırmak, şirketlerin birbirleriyle bağlantısını güçlendirmek, modern sevk ve idarecilik prensipleriyle yönetilmelerini ve en önemlisi sürekliliklerini sağlamak istiyordum. Bu düşüncelerimi, yakın iş arkadaşlarıma açtım. Şirketlerimizin ortak müdürleri ve müdireleriyle çeşitli toplantılar yaptık. Bir yandan genişleyen topluluğun yönetimini -merkeziyetçiliğe kaymadan- sağlam ilkelere dayandıran, öte yandan da sürekliliğini sağlayan bir sisteme ihtiyaç vardı. Holdingin kuruluşu Esas Mukavele son şeklini aldı ve 20.11.1963 günü Beyoğlu Birinci Noteri’nin huzuru ile Divan Oteli’nde kurucular tarafından imzalandı.” Vehbi Koç, Koç Holding’in Yönetim Kurulu Başkanı olur ve yıllar yılı çalışıp azmederek inşa ettiği Koç Holding ile ilgili şunları söyler: “1949’dan sonra, ilk ampulü yaptığımız zaman, ilk kibriti, ilk radyatörü, ilk çamaşır makinesini, buzdolabını, termosifonu, ilk kamyonu, ilk Aygaz tüpünü piyasaya verdiğimiz zaman, her yeni ürünle bir başarı daha kazanmanın sevinçlerini duydum. 1963’te Koç Holding’i kurduğumda arkada bıraktığım 37 yılın verdiği emniyetle geleceğe bakmaya başladım ve Atatürk Türkiye’si’nde üzerime düşen görevi iyi yapmış olmanın huzurunu hissettim.” Kuruluş öyküsünü Vehbi Koç’un kitaplarından değerli anekdotlarla paylaştığımız Koç Topluluğu, bugün Milli gelirin yaklaşık yüzde 9’una karşılık gelen kombine cirosu ve Türkiye ihracatındaki yüzde 7 oranındaki payıyla ülkemiz ekonomisinin itici gücü olmasının gururunu yaşıyor. Fortune Global 500 sıralamasında yer alan tek Türk şirketi olan Koç Holding, uzun vadede yüksek büyüme potansiyeli sunan enerji, otomotiv, dayanıklı tüketim ve finans sektörlerinde güçlü rekabet avantajlarıyla lider pozisyonlara sahip. Koç Topluluğu cirosu ve ihracatının yanı sıra ödediği vergiler ve yarattığı istihdam ile Türkiye’nin en büyük şirketler topluluğu olarak faaliyetlerini uluslararası standartlarda kurumsal yönetim, müşteri memnuniyeti, sürdürülebilirlik ve toplumsal sorumluluk anlayışı ile yürütmeye ve başarılarına yenilerini eklemeye devam ediyor.

► Osman Ovalı, Antakya'da açacakları iki prefabrik mağazayla kısa süre içerisinde yeniden hizmet vermeye başlayacaklarını söylüyor.

“Koç Topluluğu’nun bir üyesi olmanın ayrıcalığını hissettik”

Koç Topluluğu ile 60 yıldan uzun süredir iş ortaklığını yürüten ve geçtiğimiz Şubat ayında yaşanan deprem felaketinin etkilerini derinden hissedenden Ford Otosan ve Tofaş/Fiat Antakya Bayisi Osman Ovalı ile bu süreçte yaşadıklarını, Topluluk ile uzun yıllara dayanan iş birliklerini ve gelecek projelerini konuştuk.

RÖPORTAJ: SEMA USLU

Ford Otosan ve Tofaş/Fiat Antakya Bayisi Kenan, Osman, İlhan ve Mehmet Ovalı kardeşler, 80’li yıllarda görevi babaları Abdurrahman Ovalı’dan devralmış ve ikinci nesil olarak işleri büyütüp önce Ford, daha sonra Tofaş ile bu ortaklığı geliştirmiş. Şu anda

Hatay’daki tüm Ford, Tofaş/Fiat ve Ford Truck bayiliklerini şirketlerinin bünyesinde barındıran Osman Ovalı, üçüncü neslin de bu ortaklığı sürdüreceğini söylüyor ve “Babamızın bize verdiği bayrağı en iyi şekilde taşımaya çalışıyor ve üçüncü nesle aynı şekilde devretmek istiyoruz” diyor.

Son 23 yıldır Ford ailesinin en çok ödül alan bayisi olan ve bu başarıyı, eğitimlerinden aldıkları bilgileri saha tecrübeleriyle birleştirerek, dürüstlükten ödün vermeden sıkı bir şekilde çalışmaya borçlu olduklarını belirten Osman Ovalı ile Şubat ayında yaşanan deprem felaketinin kendilerini nasıl etkilediğini ve Topluluk ile uzun yıllara dayanan iş ortaklıklarını konuştuk.

Şubat ayında tüm ülkemizi yasa boğan deprem felaketi için öncelikle tekrar geçmiş olsun diyoruz. Ve başınız sağ olsun... Büyük kayıplar verdiniz... Meydana getirdiği can kayıpları, yapısal hasarlar ve neden olduğu sosyal ve ekonomik kayıplarla oldukça büyük bir afet yaşandı. O günden bugüne her anlamda nasıl bir süreçten geçiyorsunuz?

Deprem felaketinin yaşandığı ilk birkaç gün tüm bölge büyük şok içerisindeydi. Herkes yakınlarına yardım edebilmek için panik hâlinde, destek peşindeydi. Ulaşım ve haberleşme tamamen kilitlenmiş, canını ve en yakınlarını kurtarabilenlerse mallarının derdine düşmüştü. Bölgede hâlâ zararın boyutları ve kayıplar tam anlamıyla tespit edilmiş değil. Özellikle Hatay Antakya'da felaketin boyutu tarif edilemez. Üç ay geçmiş olmasına rağmen hâlâ enkaz kaldırma çalışmaları sürüyor. Birçok konuda hâlâ belirsizlik var; iş yerlerinin yaklaşık yüzde 75'i yıkılmış durumda ve yeniden yapılaşma süreci, izinler ve onarımlar anlamında yapılması gereken çok çalışma var. Bizim Antakya'da hem Ford hem de Fiat plazamız maalesef yıkıldı. Çelik konstrüksiyon olan bölümlerimizde satış sonrası hizmetlerimize başlamak üzereyiz fakat diğer bölümlerimiz için hiçbir plan veya proje yapamıyoruz. Şehrin altyapısı zarar görmüş durumda. Eğitim ve sağlık hizmetleri çadırlardan verilmeye çalışılıyor.

Koç Holding'in bölgede bulunan Kriz Merkezi ile iş birliği içinde çalıştığınızı biliyoruz. Bu çalışmalardan bahsedermisiniz?

Koç Topluluğu, insani yardım konusunda tüm bölgelere ilk ulaşan gruptu. İlk saatten itibaren, haberleşme tamamen çökmüş olmasına rağmen bir yolunu bulup bizimle iletişime geçtiler. Biz daha susadığımızı fark etmeden suyumuzu, acıktığımızı fark etmeden yemeğimizi, üşüdüğümüzü fark etmeden ısıtıcı ve battaniyeler gönderdiler. Yardımlar sadece Koç Topluluğu'yla bağlantılı olanlara değil, tüm bölgeye dağıtıldı.

Arama-kurtarma konusunda da yardıma ilk gelen Koç Topluluk şirketlerinin ekipleriydi. Tüm Topluluk şirketlerinin tecrübeli, donanımlı ve eğitilmiş arama-kurtarma ekipleri vardı.

Ambulans, polis ve AKUT araçlarına öncelik vermek üzere

bölgeye çok hızlı bir şekilde Ford ile Fiat acil yardım/yol yardım araçları ve ekipleri gönderildi. Marka gözetilmeden yolda kalan her araca yardım edilmeye çalışıldı.

Çok hızlı bir şekilde sıcak yemek tırları geldi. Farklı noktalarda dağıtım başladı ve hâlen devam ediyorlar. Çadırlar gönderildi, ihtiyaç sahiplerine dağıtıldı, kuruldu. Özellikle daha yakından bildiğim için Ford ve Tofaş/Fiat'ın desteklerini saymakla bitiremem.

Otokoç, felaketin ertesi sabahı bölgemize karavanlar ve jeneratörler gönderdi.

Setur, bölgeden çıkmaya, başka illere gitmeye çalışan herkese yardımcı olmaya çalıştı. Farklı şehirlere gidecek olan Koç Topluluğu mensuplarına, ailelerine ve ihtiyaç sahiplerine konaklama sağladı.

Opet, yüzbinlerce litre akaryakıt dağıttı. Bölgedeki tüm Opet istasyonları, diğer bölgelerden gelen gönüllü ekiplerle birlikte hizmete alındı. Aygaz, tüp, ısıtıcı ve tırlarla su gönderdi.

Arçelik, AKUT ekibinin yanı sıra çamaşırhane tırları gönderdi.

Koç Holding, şu anda en çok zarar gören vilayetlerde ciddi büyüklükte konteyner kentler kuruyor, gıda kolileri dağıtıyor.

Koç Topluluk şirketleri tarafından afetzedelere yönelik psikolojik destek sağlanıyor, kurulan konteyner kentler için klima ve kombiden sosyal donatılara kadar her türlü ihtiyaç gideriliyor. "Daha fazla ne yapabiliriz?" diye her kademedeki bilgi isteniyor. Örneğin, 23 Nisan kutlamalarında da çocuklara yönelik etkinlikler düzenlendi bölgemizde.

Bu süreçte Koç Topluluğu'nun bir üyesi olmanın ayrıcalığını en çok hangi açıdan hissettiniz?

6 Şubat sabahı 05.00'ten itibaren Koç Topluluğu'nun bir üyesi olmanın çok ciddi bir ayrıcalık olduğunu iliklerimize kadar hissettik. Bizim şok içinde olduğumuz için farkında olamadığımız, aklımıza bile gelmeyen ihtiyaç ve destekler önümüze sunulmuştu. Kalabalık bir ailemiz olduğunu biliyorduk ama yüz binden fazla akrabamız olduğunu bilmiyorduk.

Bölgedeki tüm arkadaşlarımız adına söylüyorum: Sanki hepimiz, değerli büyüğümüz merhum Vehbi Koç'un, "Ülkem varsa ben de varım" ilkesini farkında olmadan genlerimize işlemişiz.

Tüm bayilerimiz, ilk saatlerden itibaren sağlam kalan iş yerlerinde afetzedelere barınma, yiyecek, ısınma gibi her türlü yardımı yapmaya çalıştı. Yemeklerini, sularını, kıyafetlerini paylaştı. Her birimiz iş yerlerimizde yüzlerce kişiye destek olmaya çalıştık. Birçok çalışma arkadaşımız, kendi kayıpları veya yaralılarıyla ilgilenir ilgilenmez diğerlerine yardıma koştu. İnanın, bölgede kimse acısını yaşayamadı. Bu işleri, arkamızda kocaman bir dağ gibi varlığını ve gücünü hissettiğimiz Koç Topluluğu sayesinde

yapabildik.

Unutamadığım bir anımı paylaşmak istiyorum. Sayın Levent Çakıroğlu, depremten sonra Koç Holding Grup Başkanları ve üst düzey yöneticileriyle birlikte Antakya'yı ziyarette geldi. Hatay'daki tüm Koç bayileri ile açık havada, bizim eskiden plazalarımızın bulunduğu yerde bir toplantı yaptık. Bir bayi arkadaşımız bu sırada unutamadığım bir söz söyledi: "Bu felaketten önce Koç Topluluğu'nu seviyorduk ama sevgimiz, şimdi adeta bir aşka dönüştü."

Meydana gelen depremin bölgenizde neden olduğu kayıplar, çalışma hayatınızı nasıl etkiledi?

Biz, kendi şirketlerimizde 11 çalışma arkadaşımızı kaybettik. İlk günler bizim şirketlerimizde çalışan arkadaşlarımızın yaklaşık yüzde 80'i şehir dışına gitti veya barınma problemini çözmeye çalıştı. Şehir dışına, özellikle çocuklarının eğitimi için giden arkadaşlarımıza Koç Topluluğu'ndan birçok arkadaşımız ciddi destekler verdi. Ford Otosan'ın destekleri ile birçok arkadaşımızın barınma problemini konteyner ile çözmeye çalıştık. Pek çok sıkıntıya rağmen çoğu arkadaşımız görevlerine geri döndü. İskenderun'daki plazalarımız ve sağlam 4S hizmetimiz çok hızlı bir şekilde hizmete girdi. Antakya'daki ekiplerimizin takviyesi ile iki vardiya olarak hizmet veriyoruz. Sigorta işimizi İskenderun'dan yönetiyoruz. Muhasebe ve finans merkezlerimizi de İskenderun'a taşıdık. Antakya'da ise kısa süre içinde iki adet prefabrik mağaza açarak satış hizmetine de başlamayı planlıyoruz. Ford Truck tesislerimiz ise sağlam. İskenderun, ilk günden itibaren hizmette. Antakya'yı ise kayıplarımız sebebiyle geçici olarak durdurmuştuk, kısa süre önce yeniden devreye soktuk.

Kökleri, değerleri ve ilkeleriyle Koç Topluluğu, bugün Türkiye'nin en önemli kurumlarından biri... Topluluğun neredeyse 100 yıla yaklaşan hikâyesini siz nasıl görüyorsunuz? Koç markasını geleceğe taşıyan etkenlerin neler olduğunu düşünüyorsunuz?

Bence, en önemli kurumlarından biri değil; en önemlisi. Koç Topluluğu, ülkemizin gelişmesinde, kurumsallaşmada, çalışan mutluluğunda, kadın-erkek eşitliğinde, sürdürülebilirlikte, sosyal imkânlarda ve şu anda aklıma gelmeyen birçok konuda Türkiye'nin en önde giden kurumudur. Yüz yıllık geçmişe baktığımızda, birçok ilkin Koç Topluluğu tarafından gerçekleştirildiğini görüyoruz. Dürüstlük, ülkesini sevmek,

"Eğitimlerden aldığımız bilgileri sahada yaşadıklarımız ve gördüklerimizle birleştirerek, dürüstlükten ödün vermeden sıkı bir şekilde çalışırız. Bu çalışma aşkı da bize ödülleri getiriyor."

çalışanını ve beraber çalıştıklarını koruma, kollama, çevreye duyarlılık, teknoloji ve Ar-Ge'ye yatırım, Koç markasını geleceğe başarılı bir şekilde taşıyacak olan etkenlerdir.

Koç Topluluğu ile Türkiye'nin en fazla ihracat yapan ilk üç şirketi arasında yer alan Ford Otosan ile başlayan yolculuğunuzda son 23 yıldır Ford ailesinin en çok ödül

alan bayisi oldunuz. Bu başarınızı neye borçlusunuz?

Bu yıl, babamız Abdurrahman Ovalı'nın Ankara'da Koç ile imzaladığı bayi sözleşmesinin 63'üncü yıl dönümü. 1956-57 yıllarında Otokoç Ankara ile traktör, tarım aletleri ve yedek parçaları alım-satım işine başlamış. O yıllardan itibaren Koç'a inanıp geleceğimizi bu işe bağlamış ve çok isabetli bir karar vermiş. Biz de ikinci nesil olarak babamızın bize verdiği bayrağı en iyi şekilde taşımaya çalışıyor ve üçüncü nesle aynı şekilde devretmek istiyoruz. Ovalı kardeşler olarak, tüm bilgi, beceri ve imkânlarımızı tüm çalışma arkadaşlarımızla birlikte işimize harcıyoruz. 60 yılı aşkın süredir Koç Topluluğu ilkelerine uymayı, çalışanlarımıza ve tüm müşterilerimize aile gibi davranmayı bir görev bildik. İşimize dört elle sarılırız. Eğitimlerden aldığımız bilgileri sahada yaşadıklarımız ve gördüklerimizle birleştirerek, dürüstlükten ödün vermeden sıkı bir şekilde çalışırız. Bu çalışma aşkı da bize ödülleri getiriyor.

Türkiye'nin en çok satılan otomobil markası olan Fiat başta olmak üzere birçok markayı barından Tofaş ile devam eden 33 yıllık iş ilişkiniz bulunuyor. Yollarınızın nasıl kesiştiğinden ve iş birliğinizin kapsamından bahseder misiniz?

1980'li yılların ortalarında yüksek eğitim ve askerlik görevimiz sonrası ikinci nesil olarak bizler Antakya'ya döndük. O dönemlerde Türkiye'de otomotiv sektörü gelişmeye ve büyümeye başlamıştı. Önce Ford işimizi büyüttük. Daha sonra Tofaş, bölgemizde yeni yapılanmalara gitti. Biz de önce Reyhanlı ilçesinde, birkaç sene sonra Antakya'da, son olarak da beş yıl önce tüm Hatay'da Tofaş/Fiat bayisi olduk. Şu anda tüm Hatay'da Ford, Fiat ve Ford Truck bayilikleri bizdedir. Toplam altı noktada, 300 civarında çalışan arkadaşımız ile işleri yönetmeye çalışıyoruz.

Temsil ettiğimiz iki marka tamamen profesyonel bir biçimde rekabet hâlinde. Ve belki de bu rekabet sayesinde uzun yıllardır Hatay'ın, Türkiye il pazar paylarının üzerinde bir pazar payı bulunuyor.

İnternetin olduğu her yerde
KoçBayi yanınızda!

www.kocbayi.com.tr

“Hemşirelerimiz deprem bölgesinde insanüstü bir çaba gösteriyor”

12 Mayıs Dünya Hemşireler Günü ve 12-18 Mayıs Hemşireler Haftası vesilesiyle her şartta görevini özenle yerine getiren hemşirelerimizi ve bu zorlu mesleği, Türk Hemşireler Derneği Başkanı ve Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Azize Atlı Özbaş ile konuştuk.

RÖPORTAJ: KÜBRA ÇOL

Modern hemşireliğin kurucusu kabul edilen Florence Nightingale’in doğum günü olan 12 Mayıs, dünyada 1954, ülkemizde de 1964 yılından bu yana, ‘Hemşireler Günü’ olarak kutlanıyor. Gece gündüz demeden sağlığımız için çalışan hemşirelerimizi temsilen Türk Hemşireler Derneği Başkanı ve Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Azize Atlı Özbaş ile Şubat ayında yaşanan deprem felaketi sonrasında büyük bir özveriyle görev yapan hemşirelerimiz özelinde bir röportaj gerçekleştirdik.

Şubat ayında yaşadığımız deprem felaketinde sağlık çalışanlarımız tüm zorlu koşullara rağmen bölgede ön safhadaydı. Hepimiz yoğun bakımlara koşan hemşirelerin videolarını gözyaşlarıyla izledik. Hemşireler bu büyük deprem felaketinde ilk günden bu yana görev almayı sürdürüyorlar. Bu süreçte Türk Hemşireler Derneği olarak neler yaşadınız, neler yaptınız?

Modern hemşirelik, insanın var olduğu günden bu yana var olmakla birlikte, felaketlerden doğmuştur. Felaketlerin her aşamasında hemşirelere ihtiyaç duyulmuş, hemşireler oldukça önemli sorumluluklar üstlenmiştir. Hastalarını

Doç. Dr. Azize Atlı Özbaş

“Deprem felaketi sırasında da sonrasında da hemşireler oldukça zorlu koşullarda hizmeti sürdürmeye devam etti. Depremzede pek çok meslektaşımız günlerce insanüstü bir çaba ile çalıştı. Bu meslektaşlarımızın da tüm depremzedeler gibi kayıpları, göçük altında yakınları vardı. Deprem bölgesi dışındaki meslektaşlarımız da gönüllü olarak deprem bölgesinde hizmet verebilmek için büyük çaba gösterdi.”

korumayı, hastalarına karşı yükümlülüklerini kendi yaşamları pahasına yerine getirmek için çaba gösteren hemşireleri hepimiz izledik. Ancak meslektaşlarımızın karşı karşıya kaldıkları zorluklar ve aldıkları riskler görünenden çok daha fazla. Deprem felaketi sırasında da sonrasında da hemşireler oldukça zorlu koşullarda hizmeti sürdürmeye devam etti. Depremzede pek çok meslektaşımız günlerce insanüstü bir çaba ile çalıştı. Bu meslektaşlarımızın da tüm depremzedeler gibi kayıpları, göçük altında yakınları vardı. Deprem bölgesi dışındaki meslektaşlarımız da gönüllü olarak deprem bölgesinde hizmet verebilmek için büyük çaba gösterdi. Derneğimiz deprem felaketinin ilk saatlerinden itibaren yoğun bir çalışma sergiledi. Sabahın ilk saatlerinde bölgedeki büyük hastanelerin yöneticileri ile iletişime geçildi ve destek önerisinde bulundu. Şubelerimizin bulunduğu Gaziantep ve Malatya'daki meslektaşlarımız depremzede olmalarına rağmen, çok yoğun bir tempoda dernek faaliyetlerini sürdürdü. THD Genel Merkez tarafından tüm şubelerin, temsilciliklerin ve hemşirelikte özel dal derneklerinin katılımı ile toplantılar gerçekleştirildi. Çalışmalarımız, meslektaşlarımız ve halka yönelik olmak üzere iki başlık altında yürütüldü. Bölgede bulunan meslektaşlarımızla sıcak iletişimi sürdürmek için bir iletişim grubu kuruldu. Bölgedeki anlık ihtiyaçlar, bölgedeki meslektaşlarımızdan aldığımız

bilgiye göre belirlendi ve harekete geçildi. Depremın ilk günlerinde bölgede aktif hizmette olan hemşirelere temel insanı gereksinimler, çadır, uyku tulumu, polar, forma, ayakkabı ve temel tıbbi malzeme desteği sağlandı. Hemşirelikte özel dal derneklerinin desteği ile halka ve sağlık çalışanlarına yönelik broşürler hazırlandı. Hemşirelere afet döneminde rehberlik sağlaması için “Afet Bölgesi Halk Sağlığı Yönetimi” kitapçığı çıkarıldı, online erişime sunuldu. Afettede hemşirelerin barınma sorunları, idari izinli sayılmaları, çalıştıkları hastanelerin güvenliğine yönelik kaygılarını gidermeye yönelik hukuksal destek sağlandı. Sağlık Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu ile gerekli yazışmalar yapıldı. Depremın akut döneminde Gaziantep, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay il ve ilçelerinde alan tespit ziyaretleri yapıldı. Sahra hastaneleri, hastaneler, çadır kentler ziyaret edildi. Yetkililer ve sağlık çalışanları ile görüşülüp gereksinim tespiti yapıldı. Bölgede hemşirelerin acil gereksinimleri giderildi. Şubat ayından itibaren Gaziantep, Adıyaman ve Ankara illerinde sağlığı koruyucu ve geliştirici gönüllü hizmetler verilmeye başlandı. Gaziantep ilinde Nurdağı çadır kentinde, Adıyaman ilinde Altınşehir konteyner kentinde, Ankara ilinde Yenimahalle Belediyesi'nde gönüllü hemşirelerle birinci basamak sağlık hizmetleri sunmaktayız. Derneğimiz sınırlı bir bütçe ve gönüllülerle

▲ Gönüllü hemşireler Şubat ayından beri bölgede özverili çalışmalarına devam ediyor.

bu hizmetleri devam ettiriyor. Gönüllülerimiz devam ettiği sürece yaz döneminde de halk sağlığı çalışmalarımız sürecektir.

Yaşadığımız pandemi sürecinde ve son deprem felaketinde sağlık çalışanlarımızın büyük özveri gösterdiklerine tanık olduk. Bu kapsamda hemşirelerimiz deprem bölgesinde çalışırken ne tür özverilerde bulundular? Onların bölgedeki izlenimlerini bizlerle paylaşır mısınız?

Bölgede depremzede hemşireler ve gönüllü hemşireler vardı. Akut dönem geçip gönüllü meslektaşlarımız bölgeye ulaştıktan sonra bazı illerde sağlık çalışanları esnek, yani normal şartlardan daha kısa ve toplu olacak şekilde bir çalışma düzenine geçti. Ancak bu esnek çalışma bile ciddi sıkıntılara yol açtı çünkü barınacak yerleri yoktu; çocuklarını, hasta, yaşlı, yaralı aile fertlerini bırakacak kimseleri yoktu. Yaptığımız tespit ziyaretinde çocuğu ile hastanede nöbet tutan pek çok meslektaşımızı gördük. Pek çok hemşire de bebeklerini, çocuklarını başka illerdeki akrabalarına bırakıp gelmişlerdi. Depremi birebir yaşamış, ailesini, mesai arkadaşlarını kaybetmişlerdi ancak depremzede değil,

“Çocuklar hem ruhsal hem de fiziksel olarak etkilendi. Yaşama alanları, beslenme ve uyku düzenleri, eğitimleri, yaşamları kökten değişti. Çadırda, konteynerde güvenliklerini tehdit eden yangın, zehirlenme vb. risklerle karşı karşıya kaldılar.”

hemşire, sağlık çalışanıydılar. Çadırlarda kalıyorlar, kendi tabirleri ile her gün yerle bir olmuş şehirlerindeki yıkıntıların içinden geçip mesaiye geliyorlardı.

Gönüllü olarak bölgeye gelen meslektaşlarımız için de şartlar oldukça zorluydu. Barınma sorunu yaşayanlar oldu; tuvalet, duş, ısınma problemi yaşandı. Ancak gönüllü gelen ekiplerden daha ziyade duyduğumuz, kendilerinin yardım etmek için geldikleri, zaten geçici olarak bölgede oldukları için şartların olumsuzluğuna odaklanmadıkları, ellerinden geleni yapmaya çabaladıklarıydı. Depremzede meslektaşları işe gelmesin, kendilerini ve ailelerini toparlasınlar diye burada olduklarını söylediler.

Deprem bölgesinde Türk Hemşireler Derneği olarak halk sağlığının yönetiminde de görev aldınız. Bize bu süreçten bahseder misiniz?

Hemşireler olarak bizler kendimizi toplum sağlığının garantisi olarak görüyoruz. Bu felsefeden yola çıkarak halk sağlığı hizmetlerinde yer almak istedik. Mevcut kaynaklarımız sadece birkaç merkeze izin verdiği için de üç noktada bu hizmetleri yürütmeye başladık. Adıyaman 4 No'lu çadır kentte başladığımız hizmetlerimiz, bu çadır kentin sel felaketleri sonrası tahliye edilmesinden sonra Altınşehir konteyner kentte devam ediyor. Konteyner kentte bulunan gebelere, çocuklara, yaşlılara, hastalara ve gençlere sağlık eğitimi veriyor, temel izlemelerini yapıyoruz. Bu hizmetler de hem kliniklerden hem de akademiden yıllık izinle gelen meslektaşlarımızla yürüyor. Emekli meslektaşlarımız bize ulaşıp gönüllü olarak bölgeye gitmek istiyor. Ankara Yenimahalle Belediyesi'nde ise uzman hemşireler hizmet veriyor. Psikiyatri Hemşireleri Derneği, Kadın Sağlığı

Hemşireliği Derneği, Onkoloji Hemşireleri Derneği, Pediatri Hemşireleri Derneği, Diyabet Hemşireleri Derneği gibi özel dal derneklerimizin yönlendirdiği meslektaşlarımız belediye tarafından bize ayrılan iki odada sağlık eğitimi ve danışmanlık hizmeti yürütüyor. Gaziantep şubemiz ise Nurdağı'nda halk sağlığı hemşireliği hizmetleri yürütüyor.

Özellikle çocuklarımız yaşadığımız bu felaketten çok etkilendiler, hemşirelerimizin bölgede yaşayan depremzede çocuklarımıza olan yaklaşımlarını anlatır mısınız?

Çocuklar hem ruhsal hem de fiziksel olarak etkilendi. Yaşama alanları, beslenme ve uyku düzenleri, eğitimleri, yaşamları kökten değişti. Çadırlarda, konteynerde güvenliklerini tehdit eden yangın, zehirlenme vb. risklerle karşı karşıya kaldılar. Bölgedeki çocuklarla meslektaşlarımız yakın bir ilişki içindeler. 23 Nisan haftasında, doktorali bir çocuk hemşiremiz bölgedeydi. Mevcut koşullarda çocukların güvenliklerinin sağlanması ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarının geri kazandırılması için sağlık eğitimleri planlandı, yürütüldü. Büyüme ve gelişimleri takip edildi. Adolesan dönemdeki çocuklar için ayrı gruplarda eğitimler yürütüldü. Gençlere test kitapları sağlandı, boş zamanlarını etkin geçirmeleri için planlamalar yapıldı, talep ettikleri kitaplar temin edildi.

Hasta sağlığı kadar çalışan sağlığı da önemli. Afet bölgesinde çalışan hemşirelerimiz için sonrasında ne tür psikolojik destek sağlıyorsunuz?

Bir proje hazırlığı içindeyiz. Şu andaki kaynaklarımız online danışmanlık ve grup çalışmasına elveriyor ancak kaynak bulmamız durumunda yüz yüze destek gruplarına başlamayı planlıyoruz.

Hemşirelerimizin özlük hakları ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine dair düşünce ve taleplerinizi bizimle paylaşır mısınız?

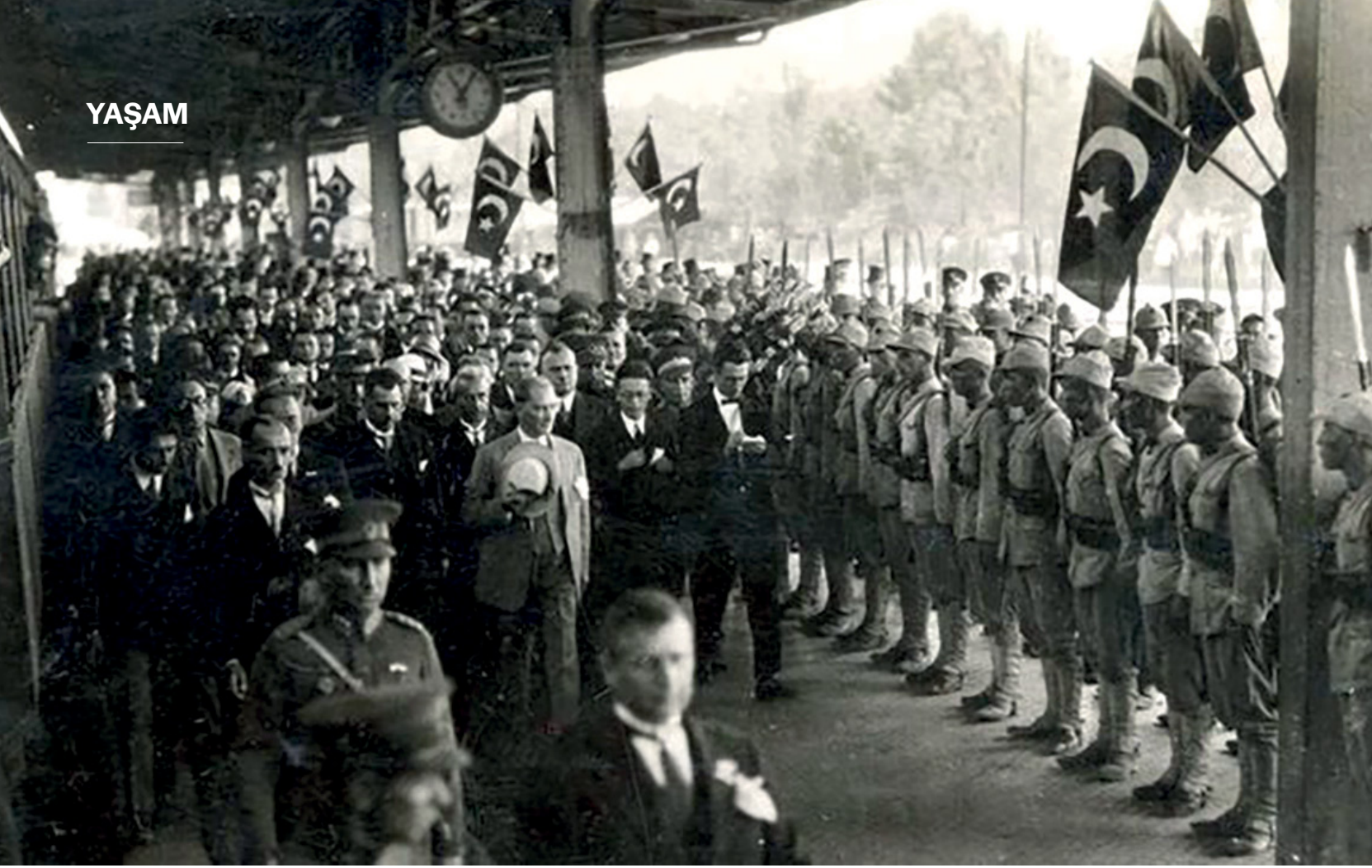
Hemşirelerin özlük hakları ve çalışma koşulları hemşirelikteki pek çok sorun alanından sadece birisi. Hemşirelik eğitimi ve yönetiminde düzeltilmesi gereken pek çok konu var. Öncelikle talebimiz oldukça net ve anlaşılır. Bizler mevzuatın uygulanmasını istiyoruz. Hemşirelik yasa ve yönetmeliklerinin sahada tam anlamıyla uygulanmadığı durumlar söz konusu olabiliyor. Hemşire için iyi çalışma koşulları, hasta için de iyi bakım koşulları demektir. Tüm meslektaşlarımız için özlük hakları ve iyi çalışma koşulları talep ediyoruz.

Ülkemizde sağlık profesyonelleri için kurulan ilk eğitim ve araştırma merkezi olan Koç Üniversitesi Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim, Uygulama ve Araştırma Merkezi ile gerçekleştirdiğiniz iş birlikleri ve hemşirelik mesleğine katkılarından bahsedebilir misiniz?

Koç Üniversitesi Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim, Uygulama ve Araştırma Merkezi, alanında ilk, ülke çapında tüm hemşirelerin hemşirelik projelerinin desteklenmesi açısından da tek merkez. Temel amacı, ülkemizde hemşirelik mesleğinin gelişme ve güçlenmesine katkıda bulunmak olan SANERC, kurulduğu günden bu yana sertifikalı ve sertifikasız pek çok kursla on binden fazla meslektaşımıza eğitim imkânı sağladı. Yirmi yıldır ise hemşireler tarafından yürütülen özel mesleki gelişim projelerine destek veriyor. Pek çok meslektaşımızın mesleki gelişimine ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkıda bulundu.

Hemşirelik uygulamalarında bir standart geliştirilmesi, ulusal ve uluslararası ortak bir dil oluşturması açısından oldukça önemli olduğuna inandığımız "Uluslararası Hemşirelik Sınıflama Sistemi'nin (International Classification of Nursing Practice: ICNP) Türkçe'ye Adaptasyonu ve Hastane Bilgi Sistemine Entegrasyonu: Hasta Bakımına Etkileri" başlıklı proje SANERC tarafından desteklendi. Dünya hemşireliğinin ortak dili olan ICNP'nin Türkçe'ye kazandırıldığı ve ikinci aşamasında hemşirelik uygulamalarını hastanede elektronik kayıt sistemine entegre edecek "ICNP-Hemşirelik Bakım Modülü"nün yazılımının yapılacağı bu proje, hemşirelik uygulamalarının ulusal ve uluslararası düzeyde standartlaştırılmasına, ölçülebilir, karşılaştırılabilir ve görünür olmasına katkı sağlayacaktır.

Bağımsızlığın İlk Adımından Yeni Bir Ulusun Doğuşuna

Bundan 104 yıl önce, Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk, kendisine doğum günü olarak seçtiği 19 Mayıs'ta Millî Mücadele'yi başlatmak üzere Samsun'a çıkarak bir ulusun doğuşunun ilk adımlarını attı. 1919 yılında Samsun'da atılan bu ilk adım, Anadolu'yu saracak kurtuluş ateşinin de kıvılcımı oldu.

YAZI: KÜBRA ÇOL

Atatürk 19 Mayıs 1919 tarihinin Kurtuluş Savaşı'ndaki yerinin önemine Nutuk'ta, "Samsun'a Çıktığım Gün Genel Durum ve Görünüş" başlığı adı altında şu cümlelerle yer verir: "1919 yılı Mayıs'ının 19'uncu günü Samsun'a çıktım. Ülkenin genel durumu ve görünüşü şöyledir; Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu grup, I. Dünya Savaşı'nda yenilmiş, Osmanlı Ordusu her tarafta zedelenmiş, şartları ağır bir ateşkes anlaşması imzalanmış. Büyük Savaş'ın uzun yılları boyunca millet yorgun ve fakir bir durumda. Milleti ve memleketi savaşa sürükleyenler, kendi hayatlarını kurtarma kaygısına düşerek memleketten kaçmışlar... Ordunun elinden silâhları ve cephanesi alınmış ve alınmakta..."

Bu sözlerle başladığı Nutuk'u, "Bugün ulaştığımız sonuç, asırlardan beri çekilen millî felâketlerin yarattığı uyanıklığın eseri ve bu aziz vatanın her köşesini sulayan kanların bedelidir. Bu sonucu, Türk gençliğine emanet ediyorum. Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!" sözleriyle, kurduğu Cumhuriyeti gençlere emanet ederek bitirir.

İşgal Kabul Edilemez

"Cihan Harbi" diye de bilinen I. Dünya Savaşı'nın bitmesiyle Osmanlı Devleti'nin çöküşü başlamış, Almanya'nın liderliğindeki İttifak ülkeleri ağır yenilgiye uğramışlardı. Savaş bitiminden sonra 1919 ve 1920 yılları arasında imzalanan antlaşmalar sonucunda ise savaşı kaybeden ülkelere ağır koşullar getirilmişti. Osmanlı Devleti'ni haritadan silmeye kararlı olan İtilaf ülkeleri, Osmanlı'ya Sevr Antlaşması'nı imzalatarak hedeflerine daha da yaklaşmışlardı. Bu antlaşma ile ülke sadece Anadolu'nun kuzeyinde var olabilecek şekilde parçalara ayrılmak istenmekteydi. Ancak Gazi Mustafa Kemal, tüm bu olan bitene karşı 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkarak, yeni bir ulus devletini kurmanın ilk adımlarını atacaktı.

"Geldikleri Gibi Giderler"

Yıldırım Orduları Grubu Komutanlığı'nın kaldırılması üzerine 13 Kasım 1918'de Adana'dan İstanbul'a gelen Mustafa

"Gençler! Cesaretimizi takviye ve devam ettiren sizsiniz. Siz almakta olduğunuz eğitim ve kültür ile insanlık meziyetinin, vatan, fikir hürriyetinin en kıymetli sembolü olacaksınız. Ey yükselen yeni nesil! İstikbâl sizindir. Cumhuriyet'i biz kurduk; onu yükseltecek ve devam ettirecek sizsiniz."

Mustafa Kemal Atatürk

Kemal, o gün boğazda İtilaf Devletleri donanmasını görür ve yaveri Cevat Abbas'a, "Geldikleri gibi giderler" der. İşte bu sözler Mustafa Kemal'in vatanın işgalini kabul etmeyeceğinin ve bunun için yapılması gereken ne varsa yapacağını göstergesidir. İstanbul'da kalmanın fayda oluşturmayacağını gören Mustafa Kemal, 30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması ile işgale açılan vatan toprağında Milli Mücadele'ye Anadolu'dan başlama kararı alır. Bu kararını destekleyen yakın arkadaşı Kazım Karabekir Paşa 12 Nisan 1919'da İstanbul'dan Erzurum'a gider ve diğer yakın

arkadaşları gibi Mustafa Kemal Paşa'nın da en kısa sürede Anadolu'ya gelmesini ister. Vatanın kaderini Anadolu'da değiştirmek üzere planlar yapan Mustafa Kemal Paşa'ya beklediği fırsat gelmiştir.

Kurtuluş Savaşı'nın İlk Adımı

Samsun ve dolaylarında asayişin sağlanamaması ve tehdit boyutuna ulaşmasının ardından düzeni yeniden sağlamakla görevlendirilen Mustafa Kemal, 9. Ordu Müfettişi olarak Samsun'a gitmesini Nutuk'ta "Ne pahasına olursa olsun, benim İstanbul'dan uzaklaşmamı isteyenlerin buldukları gerekçe Samsun ve dolaylarındaki güvensizlik olaylarını yerinde görüp tedbir almak üzere Samsun'a kadar gitmekti. Ben, bu görevin yerine getirilmesinin bir makam ve yetki sahibi olmaya bağlı bulunduğunu ileri sürdüm. Bunda hiçbir sakınca görmediler. O tarihte Genelkurmay'da bulunan ve benim maksadımı bir dereceye kadar sezmiş olan kimselerle görüştüm. Müfettişlik görevini buldular; yetki konusu ile ilgili talimatı da ben kendim yazdırdım. Hatta Harbiye Nazırı olan Şakir Paşa, bu talimatı okuduktan sonra, imzalamaya çekinmiş; anlaşılır anlaşılmaz bir biçimde mührünü basmıştır" diye anlatır. Mustafa Kemal, bu görevde yetkilerinin olabildiğince geniş olmasını talep eder ve somut olarak neler yapacağına ya da nerelerde bulunacağına dair sorulara net cevaplar vermez.

Bandırma Vapuru ile Zafere Yolculuk

Mustafa Kemal, Samsun'a yolculuk öncesi Şişli'de bulunan evine çağırarak Bandırma Vapuru kaptanı Süvari İsmail Hakkı Bey'e geminin mümkün olduğunca kıyıya yakın bir rotada ilerlemesini istediğini söyler.

Bunun nedeni ise düşman savaş gemilerinin yapabilecekleri saldırılar sonucunda Bandırma Vapuru'nu batırılmaktan korumaktır. Yolculuğun Samsun'da bitmesi planlanır ancak bir tehlike anında da Sinop'a çıkılacaktır. İstanbul'da Galata rıhtımlarında Fransızların, Sirkeci rıhtımlarında ise İngilizlerin kontrolü sağlaması nedeniyle Mustafa Kemal, Beşiktaş İskeleyi'nden hareket etmeyi uygun görür. Yolculuk öncesi annesi ve kız kardeşiyle vedalaşan Mustafa Kemal, Beşiktaş Vapur İskeleyi'nden hareket eden bir motorla Kız Kulesi açıklarında bekleyen Bandırma Vapuru'na biner. Samsun için yola çıkış hikâyesini Mustafa Kemal şöyle paylaşır: "İstanbul'dan ayrılmak üzere, evimden otomobile bineceğim sırada Rauf Bey yanıma gelmişti. Bineceğim vapurun izleneceğini ve beni İstanbul'dayken tutuklamadıklarına göre, belki de Karadeniz'de batırılacağımı güvenilir bir yerden işitmiş; onu haber verdi.

Ben, İstanbul'da kalıp tutuklanmaktansa, batıp boğulmayı tercih ettim ve yola çıktım. Kendisine de eninde sonunda İstanbul'dan çıkmak zorunda kalırsa benim yanıma gelmesini söyledim."

Bandırma Vapuru'nun kaptanı Süvari İsmail Hakkı Bey

ilk defa Karadeniz'e çıkacaktır ve 41 yıllık eski bir vapur olan Bandırma'nın pusulası da bozuktur. Bu durum karşısında Mustafa Kemal, "Kaptan Efendi, kıyı kıyı gidersiniz" der ve hareket emrini verir. Karadeniz'in hırçın dalgaları eşliğinde yapılan zorlu yolculuk sonrasında Bandırma Vapuru Sinop'a varır, kara yoluyla devam etmenin zaman kaybı olacağına kanaat getiren Mustafa Kemal tekrar Bandırma Vapuru'yla yola devam eder, ta ki Samsun'a ayak basana dek... Mustafa Kemal her şeyi göze alıp korkusuzca çıktığı bu

"Ya istiklâl ya ölüm! Böyle bir millet esir yaşamaktansa yok olsun daha iyidir! O hâlde ya istiklâl ya ölüm! İşte gerçek kurtuluş isteyenlerin parolası bu olacaktır. Bir an için, bu kararın uygulanmasında başarısızlığa uğranacağını farz edelim. Ne olacaktı? Esirlik!"

Mustafa Kemal Atatürk

yoldaki kararlılığını “Biz Anadolu’ya ne silah ne cephane götürüyoruz. Biz azim ve iman götürüyoruz” sözleri ile açıklar. Mustafa Kemal’in hedefi; Millî Mücadele’yi başlatmak, sonrasında rejim değişikliği için mücadele etmek ve vatanı için yeni bir dönemin kapılarını açmaktır.

Millî Teşkilatların Kurulması

Bandırma Vapuru ile yapılan zorlu yolculuk sonunda Samsun’a çıkan Mustafa Kemal, ulusal bağımsızlık ve millî egemenliğe giden yolun henüz başındadır. Samsun’a çıkışından bir hafta sonra Havza’ya geçen Mustafa Kemal, 12 Haziran’a kadar Havza’da kaldıktan sonra Amasya’ya gider. O sıralarda milletin içinde bulunduğu hâletiruhiyeyi ise Nutuk’ta şöyle anlatmaktadır: “Dikkate değer bir noktadır ki, İzmir’in, onun arkasından da Manisa ve Aydın’ın işgali ile yapılan saldırı ve zulümler hakkında millet daha aydınlanmamış; millî varlığa vurulan bu korkunç darbeye karşı açıktan açığa herhangi bir tepki ve şikâyet gösterilmemişti. Milletin, bu haksız darbe karşısında sessiz ve hareketsiz kalması, elbette kendi lehine yorumlanamazdı. Onun için milleti uyurup harekete geçirmek gerekirdi.”

Mustafa Kemal, tüm yurttaki millî teşkilatlar kurulması gerekliliğini bir genelge ile tüm komutanlara ve sivil idare amirlerine bildirir. Genelgede; büyük ve heyecanlı mitingler yapılarak millî gösterilerde bulunulması, bunun bütün kasaba ve köylere kadar yaygınlaştırılması, bütün büyük devletlerin temsilcileriyle Babıali’ye etkileyici telgraflar çekilmesi ve yabancıların bulunduğu yerlerde yabancılar da etki altına alınmakla birlikte, düzenlenen millî gösterilerde terbiye ve ağırbaşlılığının titizlikle korunması maddeleri yer alır.

Ulus Devletinin İnşası

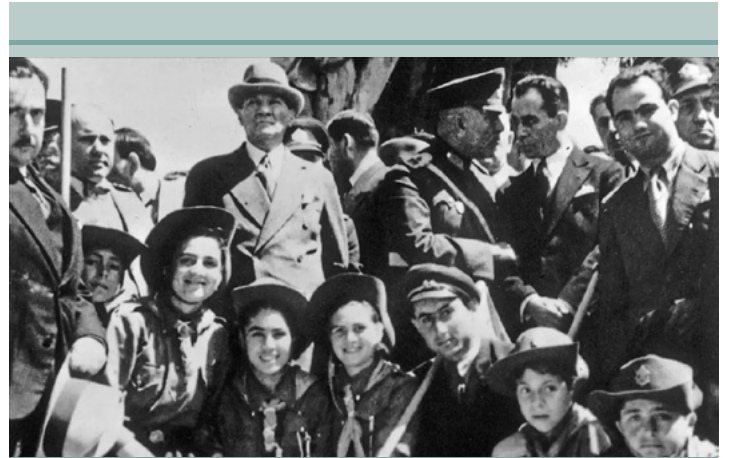
Ulus devletinin inşasını sağlamlaştıracak en önemli yapı taşları, ardı ardına yapılan Havza ve Amasya Genelgeleri, Misak-ı Milli Kararları, Erzurum ve Sivas Kongreleri’dir. Türkiye Cumhuriyeti’nin temellerini oluşturan ilk kuruluş belgesi olan Amasya Genelgesi, 22 Haziran tarihinde yayınlanır. Amasya Genelgesi’nde “Vatanın bütünlüğü, milletin istikbâli tehlikededir” denir ve Sivas’ta bir millî kongre yapılması kararı alınır. 23 Temmuz-7 Ağustos tarihleri arasında, Vilâyât-ı Şarkîye Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti’nin çağrısı üzerine Mustafa Kemal’in başkanlığındaki heyet ile ulusal egemenliğin koşulsuz olarak gerçekleştirilmesine karar verilen Erzurum Kongresi toplanır. Erzurum Kongresi’ni 4-11 Eylül tarihleri arasında ulusal nitelikteki Sivas Kongresi izler. Bu kongrede vatanı el birliğiyle savunma ve direnme esaslı meşru kabul edilir.

Bandırma Vapuru

“Milletin bağrından temiz bir kuşak yetişiyor. Bu eseri ona bırakacağım ve gözüm arkada kalmayacak.”

Mustafa Kemal Atatürk

19 Mayıs’ın bayram olarak kutlanması

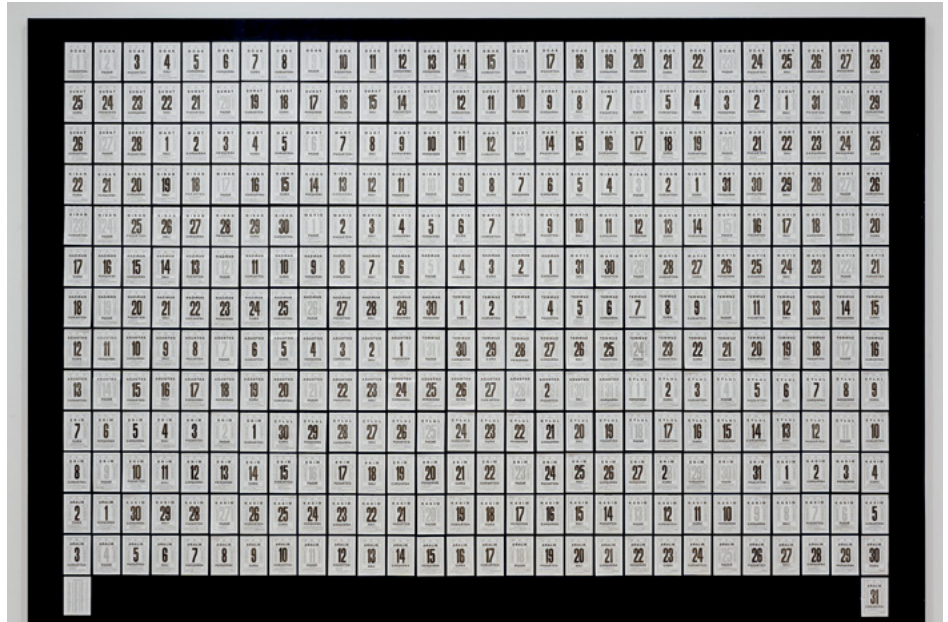
Atatürk’ün kendisine doğum günü olarak seçtiği 19 Mayıs’ın bayram olarak kutlanması ilk etapta Samsun ile sınırlıyken, 1935 yılında adı “Atatürk Günü” olarak değiştirilir ve 1938’de resmî olarak millî bayram edilerek “Gençlik ve Spor Bayramı” olarak kutlanır. 1981 yılından itibaren ise “19 Mayıs Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı” olarak kutlanmaktadır.

Cengiz Çekil'in "Bugün de Yaşıyorum" sergisinden...

Arter'de Çok Özel İki Sergi

Fotoğraf: Barış Aras ve Elif Çakırlar

Eva Kotátková'nın "Bir Balıkmişim Bacakları Olan" sergisinden...

Türkiye’de kavramsal sanatın öncüleri arasında yer alan Cengiz Çekil’in bugüne kadar gerçekleşen en kapsamlı sergisi olma niteliğini taşıyan “Bugün de Yaşıyorum” ve Praglı sanatçı Eva Kotátková’nın “Bir Balıkmışım Bacakları Olan” başlıklı kişisel sergisi Arter’de sanatseverlerle buluşuyor.

YAZI: FİLİZ TÜLEK

Sanatın tüm disiplinlerini kapsayan programıyla herkes için erişilebilir, canlı ve sürdürülebilir bir kültür&yaşam platformu olan Arter, iki özel sergiye ev sahipliği yapıyor.

Türk sanat tarihinde kalıcı izler bırakan Cengiz Çekil'in resim, baskı, yerleştirme gibi farklı mecralarda ürettiği eserlerini bir araya getiren "Bugün de Yaşıyorum" başlıklı sergisi Arter'in üçüncü ve dördüncü katlarında izleyiciyle buluşuyor.

Eva Kofátková'nın Arter'in giriş kat galerisinde yer alan "Bir Balıkmışım Bacakları Olan" başlıklı kişisel sergisi ise sergi bağlamında yeniden uyarlanmış eserlerinin yanı sıra bu sergi için özel olarak üretilmiş öğeler içeriyor. Her iki serginin küratörlüğünü de 2017 yılından bu yana Arter'in küratoryal ekibinde yer alan Eda Berkmen üstleniyor.

CENGİZ ÇEKİL

BUGÜN DE YAŞIYORUM

Arter'in 2023'te izleyiciyle buluşturduğu yeni sergilerinden "Bugün de Yaşıyorum", Cengiz Çekil'in (1945–2015) bugüne kadarki en kapsamlı sergisi olma özelliğini taşıyor. Retrospektif sergi, Çekil'in 1970'li yılların başlarından 2015 yılındaki vefatına kadar cesur ve deneysel bir yaklaşımla ürettiği, kimi ilk kez izleyiciyle buluşan, farklı dönemlerden eserlerini içeren geniş bir seçkiyle sanatçının pratiğine derinlikli bir bakış sunuyor.

En önemli şey yaşamaktır!

Bu özel sergi ismini sanatçının Günce başlıklı eserinden alıyor. "Bugün de yaşıyorum" cümlesi, 1976 tarihli bu eserden bir alıntı. Bu anlamlı cümle, sanatçının yaşamı tüm zorluklarına rağmen kutlayan gündelik bir ritüel olarak konumlandığı üretimine ışık tutar nitelikte. Hikâyesi ise şöyle: Çekil, 2011 yılında New York'taki The Museum of Modern Art (MoMA) koleksiyonuna dahil edilen bu işi için bir deftere yaklaşık iki ay boyunca her gün klişe baskı yöntemiyle tarih atar ve "Bugün de yaşıyorum" cümlesini damgalar. Defterin son sayfasında ise "Askere gidiyorum" ibaresi yer alır. Çekil, Paris'ten Türkiye'ye dönüşünün hemen ardından gerçekleştirdiği ve ilk kez 2009 yılında 11. İstanbul Bienali kapsamında gösterilen yapıtını şu sözlerle anlatır: "Çok kasvetli, ölümün kutsandığı, korku ortamının olduğu bir dönemde tepki vermek istedim. Kendi öğrencilerime de sürekli onu söylüyordum. En önemli şey yaşamaktır! Hayat, çok değerlidir."

Çekil'in retrospektif sergisi, ismini sanatçının Günce başlıklı eserinden alıyor. "Bugün de yaşıyorum" cümlesi, 1976 tarihli bu eserden bir alıntı.

Fotoğraf: Barış Aras ve Elif Çakırlar

Kolektif belleği harekete geçiren çok katmanlı yapıtlar

Cengiz Çekil, 1970'lerden itibaren eserlerinde gündelik hayatın içinden malzemeler kullanan bir sanatçı. Hazır nesneleri, yerleşik deyişleri ve formları bağlamlarından koparıp tekrarlayarak ve dönüştürerek çalışan Çekil,

sanatın alışlagelmiş tanımlarının ve kategorilerinin ötesinde, kolektif belleği harekete geçiren çok katmanlı yapıtlarla karşımıza çıkıyor. Döneminin sosyo-politik iklimini belirleyen modernleşme, şehirleşme, küreselleşme, siyasal şiddet ve tüketim kültürü gibi olgular da sanatçının üslubunda eleştirel ve nüktedan bir şekilde yer buluyor.

Çekil'in yapıtlarında özellikle

1980'lerden sonra öne çıkan anıt mezar ve sunak benzeri yapıtların yanı sıra, kurban ve muska motifleri gibi unsurlar da görülüyor. Bu unsurlar bir yandan şiddet ve korkuyla bireyi hizaya getirmeyi amaçlayan tehditkâr ortamları temsil ediyor; diğer yandan insanlığın akan zamanı işaretleyerek yaşamı tüm kırılmalı ve geçiciliğiyle anlamlı kılmaya ihtiyacına dikkat çekiyor.

Zamanın tanımı ve temsili

Sanatçının yapıtlarının önemli bir bölümünde saatler, gazeteler ve takvimler yer buluyor. Çekil bunlar aracılığıyla gündemi, güncel eğilimleri ve dönemin hâkim düşünce sistemlerini ortaya koymakla kalmıyor, zamanın tanımı ve temsili üzerine de düşünüyor. Örneğin Cengiz Çekil'in

pratiğinin zaman kavramıyla ilişkisini vurgulayan *1200 Saat* isimli yerleştirme, içi çinko kaplı beş adet ahşap tezgâhta sergilenen 1200 adet kayıtsız kol saatinden oluşuyor. Bu yapıt, Cengiz Çekil'in sanatsal üretiminin de önemli bir sembolü... Sergilenen saatlerin hepsi durmuş durumda; fakat dikkatli gözler için muhtemelen aralarından bir tanesi doğru saati, tam da içinde bulunulan ânı gösteriyor!

Cengiz Çekil Okulu (2015)

Çekil'in öğrencisi ve sanatçı Vahap Avşar'ın 1995'ten başlayarak yirmi yıla yayılan uzun soluklu bir söyleşinin kayıtlarını kurgulayarak ürettiği *Cengiz Çekil Okulu (2015)* isimli eserine de yer veren sergi, dokuz saatlik bu video aracılığıyla Çekil'in sanatçı kimliğinin yanı sıra bir eğitimci ve katalizör olarak rolüne de dikkat çekiyor. Video Arter'in 4. katında gösteriliyor.

Cengiz Çekil'in aktüaliteyi ve popüler kültürü, daha geniş bir tarihsel perspektif içinde konumlandırarak insan olmanın beraberinde getirdiği varoluşsal soruları ele aldığı "Bugün de Yaşıyorum" sergisini 24 Eylül'e kadar ziyaret edebilirsiniz.

Fotoğraf: Sena Nur Taştekin

Fotoğraf: Barış Aras ve Elif Çakırlar

Fotoğraf: Barış Aras ve Elif Çakırlar

CENGİZ ÇEKİL HAKKINDA

Cengiz Çekil (Niğde, 1945–İzmir, 2015) lisans öğrenimini 1968 yılında Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nde tamamladıktan sonra, 1970 yılında devlet bursuyla gittiği Paris'teki École Nationale Supérieure des Beaux-Arts'da çalışmalarına devam etti. 1975 yılında "Réorganisation pour une Exposition" [Bir Sergi İçin Yeniden Düzenleme] başlıklı ilk kişisel sergisini açtı. 1975 yılının Ağustos ayında Türkiye'ye dönen Çekil, Ege Üniversitesi'nde Heykel dalında yüksek lisans yaptı. 1984 yılında sanatta yeterlilik derecesini alarak Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü'nün başına geçti. Bu dönemde İzmir'de etkin bir güncel sanat ortamının oluşması için çaba harcadı. 2001–2007 yılları arasında sürdürdüğü Güzel Sanatlar Fakültesi dekanlığı görevinin ardından 2008 yılında İstanbul'a taşındı ve sanat üretimini burada devam ettirmenin yanı sıra Beykent Üniversitesi'nde çalışmaya başladı. Sanatçının hayattayken düzenlenen son kişisel sergisi, 14 Eylül–26 Ekim 2013 tarihleri arasında "Temizlik Beziyle" başlığıyla Rampa İstanbul'da gerçekleşti.

Fotoğraf: Barış Aras ve Elif Çakırlar

EVA KOŤÁTKOVÁ HAKKINDA

Koťátková (d. 1982, Prag), Prag Güzel Sanatlar Akademisi'ndeki yüksek lisans eğitiminin ardından aynı şehirdeki Sanat, Mimarlık ve Tasarım Akademisi'nde doktorasını tamamladı. Institute of Anxiety [Anksiyete Enstitüsü] isimli platformun kurucularından olan Koťátková, çalışmalarında kurumların normlardan (veya norm olarak görülen ilkelerden) çeşitli gerekçelerle uzaklaşmış bireyler üzerinde kurdukları tahakküm biçimlerini, manipülasyonu, ayrımcılığı ve denetimi ele alıyor. Farklı mecraları kullanarak ürettiği eserlerinde, bireylerin ve toplumun daha özgür, eşitlikçi ve sağduyulu yollarla faaliyet göstermesini, iletişim kurmasını ve paylaşmasını mümkün kılacak modeller arıyor. Sıklıkla çocukları katılıma davet ettiği sanat pratiği ötekileştirilmiş anlatılara ve duygulara odaklanıyor. Eva Koťátková, Prag'da yaşıyor ve çalışmalarını sürdürüyor.

EVA KOŤÁTKOVÁ

BİR BALIKMIŞIM BACAKLARI OLAN

Arter'in izleyiciyle buluştuğu bir diğer özel sergi ise Praglı sanatçı Eva Koťátková imzasını taşıyor. Koťátková'nın "Bir Balıkmişim Bacakları Olan" başlıklı kişisel sergisi, sanatçının daha erken tarihli yapıtlarıyla bu sergi için ürettiği yeni eserlerinden oluşuyor. Koťátková'nın desenlerini, heykellerini ve anlatılarını bir araya getiren sergi izleyicilere dinlenmek, oyun oynamak, düşüncelere dalmak ve düşlemek için ayrı alanlar sunuyor. Sergiyi deneyimleyen ziyaretçiler Koťátková'nın medyadan, ders kitaplarından, kendi ailesinin ve dünyanın farklı bölgelerinden iş birliği yaptığı çocukların anlatılarından derlediği öykülere de kulak verebiliyor. Eva Koťátková'nın yapıtları normatif kurumların bireylerin bedenlerini, zihinlerini, hareketlerini ve kimliklerini şekillendirme biçimlerine odaklanıyor. Okullara, hapisanelere ve psikiyatri kurumlarına ait imgelere sıklıkla başvuran sanatçı, mevcut sistem içerisinde başkaldırıya elverişli açıklıkları keşfetmek için denetleme ve kısıtlama araçlarını, yöntemlerini ve yapılarını açığa çıkarıyor. Koťátková'nın üretiminin kalbinde yatan şeyin mekânın inşası olduğunu söylemek mümkün. Bedenin bütününe hitap eden bir mekân, ortam ve durum olarak tasarlanan sergi dokunma, hareket ve hayal gücü aracılığıyla bir keşif çağrısında bulunuyor.

Fotoğraf: Barış Aras ve Elif Çakırlar

Fotoğraf: Barış Aras ve Elif Çakırlar

Anne-çocuk rolleri üzerine...

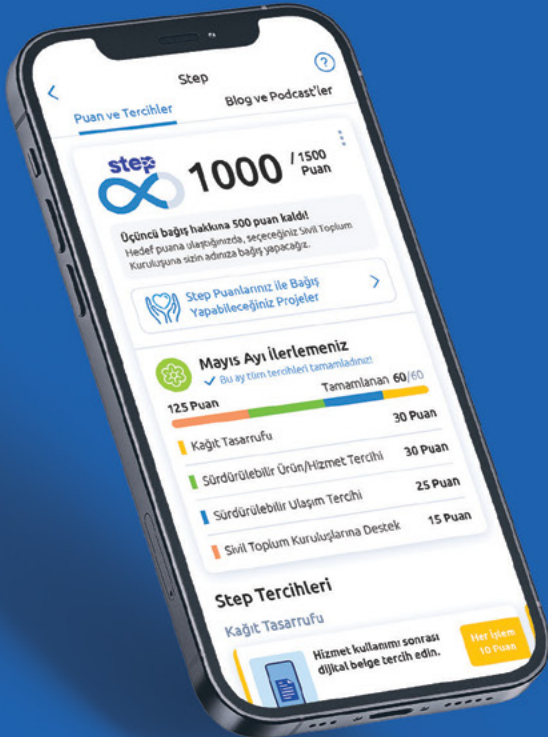
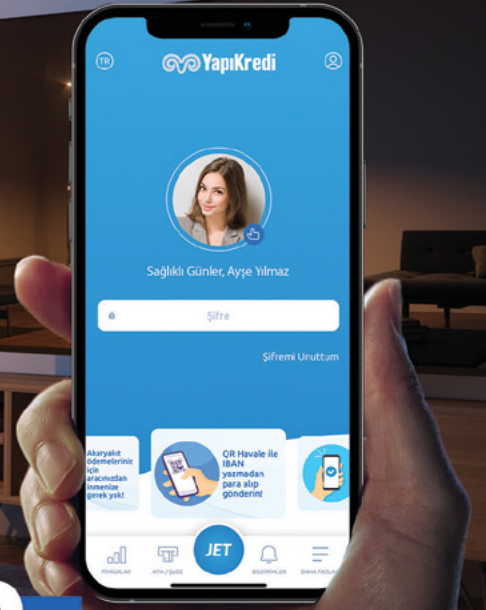
Kotátková'nın kurguladığı dünya izleyiciyi galerinin dışında, Arter binasını caddeden ayıran dış mekânda konumlandırılmış *Uyuyan Kadın Savaş Gidiyor* ve *Kamusal Alanda Kadın* isimli heykellerle karşılıyor. Her ikisi de tekerlekli olan bu eserler, sizi kendileriyle birlikte hareket etmeye ve bakış açınızı değiştirerek çevrenizi keşfetmeye teşvik ediyor. Aynı zamanda sergiyi koruyan anaç figürler olarak da konumlandırılan bu yapıtlar bakım ve denetlemenin, sınırlama ve konforun/güvenliğin iç içeliğini ortaya koyuyor. Daha çok annelikle ve bakım vermeye ilişkili bu temalar, galeri mekânında türlerarası ayrımları aşarak devam ediyor.

Kotátková'nın bireylerin toplumsal yapılar içerisinde büründükleri rollerin ve bu rollerin sisteme bağlı gerekçelerinin yanı sıra, sanat eserlerinin sunumunu mümkün kılan kurumsal çerçeveleri de irdelediği kişisel sergisini 27 Ağustos'a kadar ücretsiz olarak ziyaret edebilirsiniz.

EDA BERKMEN HAKKINDA

Eda Berkmen 1985'te İstanbul'da doğdu. Yale Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'nü 2007 yılında bitirdi. Elgiz Müzesi'nde Koordinatör (2009–2011) ve Galerist'te Artistik Direktör (2011–2015) olarak görev aldı. 2016 yılında University College London, Central Saint Martins Kültürel Çalışmalar Bölümü'nde Kültür, Eleştiri ve Küratörlük yüksek lisans programını tamamladı. 2017'den bu yana Arter'in küratoryal ekibinde yer alan Eda Berkmen, kurumun sergi programı dahilinde Nil Yalter (Kayıt Dışı, 2016), Can Aytakin (Boş Ev, 2018), İnci Furni (Bir An İçin Durdu, 2019–2020), Saat Kaç? (Emre Baykal'la beraber; 2019–2020), Alev Ebüzziya Siesbye (Tekerrür, 2020–2021) ve Koyun Koyuna (2022–2023) sergilerinin küratörlüğünü yaptı ve bu sergilere eşlik eden yayınlara katkıda bulundu.

Yapı Kredi Mobil'den müşterimiz olun,

Step Puan kazanın.

Şubeye gitmek yerine
Yapı Kredi Mobil'den müşterimiz
olmayı tercih edin, Step Puan kazanın.
Biriktirdiğiniz puanları geleceğimiz
için bağışa dönüştürün.

Step programı hakkında detaylı bilgiye yapikredi.com.tr'den ulaşabilirsiniz.

BizdenHaberler

English Summaries

Dear Bizden Haberler readers,

We, as the Koç Group, continue to work tirelessly with all our might, drawing our strength from a past and values that are almost as old as the republic whose hundredth birthday we recently celebrated.

As we continue to work hard to improve society and set a good example but we're also proud of the positive impact our work has on our bottom line. We're committed to making a difference in the world and we're also glad that our efforts are paying off. The Koç Group's consolidated revenues in the first quarter 2023 were USD 11.9 billion. With USD 691 million in investments made in Q1 2023, the total value of all investments in the last five years reached USD 9.6 billion. We are proud of these successful results, which were achieved thanks to a healthy balance sheet, strong liquidity, an extensive supply chain, a diversified portfolio, and top-notch environmental, social, and corporate governance practices. However we are most grateful for the magnificent efforts of our employees. I would like to take this opportunity to thank them all once again.

We do this in line with our rock-solid belief in our country and in accordance with the course we have charted for ourselves. We always prioritize social development because for us, "progress" does not just mean "economic development". In line with founder Vehbi Koç's dictum "I exist only if my country exists", we continue to carry forward the values that he dedicated his life to and entrusted to us.

Ever since its inception, the Vehbi Koç Foundation has been committed to social welfare, following the

path of the same values that have guided the Koç Group for generations. Through its works, the Foundation creates and supports a wide range of socially-beneficial institutions and initiatives. The Foundation recently announced the recipient of the 22nd Vehbi Koç Award, an annual honor bestowed on individuals and organizations who make outstanding contributions to improving the quality of life in society through their pioneering work in education, health, and culture. This year's award in the field of culture went to the virtuoso performing artist Genco Erkal, who has been on stage for 64 years, and to Dostlar Tiyatro, of which he is one of the founders. Erkal and the Dostlar company pioneered political theater in Turkey, had to overcome tremendous obstacles to keep it alive, and did so through memorable productions. Erkal's vision of broadening audiences' horizons, his conviction in whatever he does, and the courage to stand up for his beliefs have all inspired successive generations of performers and viewers. In the course of 64 years, Erkal set one new milestone after another in the world of theater, which he refers to as "the meaning of my life". Genco Erkal's pioneering spirit has always been a source of inspiration for theater-lovers. I sincerely congratulate him on the occasion of this award.

*Kind regards,
Levent Çakıroğlu*

Koç Holding sustains its successful and stable performance in the first quarter of 2023

Koç Holding announced its financial results for the first quarter of 2023. Having posted USD 11.9 billion in consolidated revenue, Koç Holding's combined investments in the same period amounted to USD 691 million, bringing the company's total investments over the past 5 years to USD 9.6 billion.

Koç Holding CEO Levent Çakıroğlu said, "I live and prosper with my country". These are the words of our late founder Vehbi Koç, that we continue to be guided by as we exert ourselves mightily amid this environment of uncertainty that started with the pandemic and carried on with natural disasters and economic hardships. At the Koç Group, we resolutely keep up with our investments in line with our target of creating long-term value and our global vision."

"We aim to complete the preparations for the living quarters that will shelter approximately 20 thousand people and consist of over 5 thousand containers in Adıyaman, Hatay, İskenderun, Kahramanmaraş and Malatya in the shortest time possible."

Underlining that their support to earthquake-afflicted areas continues uninterrupted, Çakıroğlu said, "Our relief efforts that we have initiated for the people in the region from the very first moment of the earthquake continue with more permanent solutions. We are executing a "Container City" project of settlement areas that will respond to social area requirements as well as sheltering needs. We started the installation of living quarters comprised of over 5 thousand shipping containers that will house approximately 20 thousand people in Adıyaman, Hatay, İskenderun, Kahramanmaraş and Malatya, and we aim to complete them in the shortest time possible."

"Our agreement with Stellantis leverages Tofaş in the automotive industry in terms of production volume, exports and domestic market performance, and R&D competencies."

Stating that "As the Koç Group, we have faith in the future of our country, and with this belief, we carry on with our successful and stable performance in all our sectors," Levent Çakıroğlu continued: "With the framework agreement we

KOÇ HOLDİNG CONTINUES TO GROW WITH INVESTMENTS

11,9 billion USD

was posted in consolidated revenue in the first quarter.

Combined investments in Q1 amounted to

691 million USD

Total investments over the past 5 years reached

9,6 billion USD

signed in March, Tofaş took a strategic step towards buying the entire capital of Stellantis Otomotiv Pazarlama A.Ş., the Stellantis distribution company in Türkiye. Entailing the gathering of the commercial operations of all Stellantis brands in Türkiye under the roof of Tofaş and new commercial vehicle investment, the agreement is intended to generate great synergies and increased value creation. With this agreement, Tofaş will also be undertaking the distribution of Citroen, DS, Opel and Peugeot brands in Türkiye. "

"We aim to start manufacturing of battery cells in partnership with Ford Motor Company and LG Energy Solution in 2026 if an agreement is reached between the parties."

Commenting on the non-binding Memorandum of Understanding (MoU) signed for a battery cell production investment as a partnership of Koç Holding, Ford Motor Company and LG Energy Solution, Çakıroğlu said, "The facility planned to be established in Ankara is targeted to be one of Europe's largest battery cell manufacturing bases. If an agreement is reached between the parties, we aim to start manufacturing in 2026 and to reach an initial annual capacity of 25 GW-hours."

"Together with the Group Companies, we continue to carry out significant investments that increases the added value we create for our country."

Levent Çakıroğlu noted the significance of the agreement Arçelik signed with Whirlpool, one of the world's leading manufacturers of household appliance, for the acquisition of the latter's manufacturing, sales and marketing subsidiaries in Europe, which is yet another important step in the brand's global growth journey, and said, "Arçelik's position in the world white goods industry will be further cemented with the innovation- and sustainability-focused, pioneering company that will be born out of this new step. It will also significantly increase our Group's global competitive strength."

Ford trucks expands its growth to 48 markets

Following successful openings in important markets with the goal of spreading throughout Europe, Ford Trucks continues its strategic growth with Denmark.

Ford Trucks, which stands out with its engineering experience and 60 years of heritage in the heavy commercial sector, continues its global expansion with Denmark. Following its expansion in Eastern and Central Europe, and back-to-back launches in Spain, Portugal, Italy, Belgium, Luxembourg, Germany, and France, continuing its growth strategy with Austria, Albania, and Estonia in 2022 Ford Trucks now stepped into the Scandinavian market with the Danish move and reached a total of 48 markets.

Ford Trucks, riding high in Europe with its broad product portfolio and innovative technologies, particularly its 2019 International Truck of the Year (ITOTY) award-winning tractor F-MAX, will cooperate with FTD A/S in the Danish

market, which is strategic in its plans to expand into northern countries. Emrah Duman, Ford Trucks Vice President, stated that the brand took significant steps toward long-term and strong growth by opening successive locations in key European markets.

“We believe that Denmark, one of the markets with the highest quality and service expectations in the heavy commercial sector, offers important opportunities for our brand and

we are very pleased to cooperate with FTD A/S, one of the leading and experienced organizations in the industry. As Ford Trucks, we are not slowing down our growth plans in Europe; the Netherlands and Switzerland will be next, and our goal is to expand throughout Europe. By the end of 2024, we hope to have expanded our global operations to 50 countries” said Duman.

Tüpraş to grow stronger with its corporate Venture capital arm “Tüpraş Ventures”

Tüpraş, Turkey’s key player in energy industry, will take strength from its venture capital subsidiary “Tüpraş Ventures” to reach out to technology startups, provide funding for technology initiatives that have the potential to shape future energy systems, nurture strategic cooperations and enhance the entrepreneurial ecosystem.

Embacing entrepreneurship as part of its corporate culture, Tüpraş follows its Strategic Transformation Plan to produce the energy of the future and transition into a carbon-neutral energy company by 2050. Now, the company is taking yet another step to lead the transformation in the energy industry.

Tüpraş has been efficiently managing both corporate innovation assets and external innovation resources for continuous growth and recently established Tüpraş Ventures to nurture strategic cooperations, enhance the entrepreneurial ecosystem, and provide funding for technology initiatives that have the potential to shape energy systems of the future.

In line with Tüpraş Strategic Plan, Tüpraş Ventures will invest in domestic and international technology companies focusing on sustainable refining, biofuels, carbon management with a particular interest in zero-carbon electricity and green hydrogen, smart information technologies, Industry 4.0, energy efficiency, environment and recycling, and waste management. Levent Zağra, Tüpraş Assistant General Manager for Innovation, Investments and Planning said: “The establishment of Tüpraş Ventures is but an early step towards this goal. It will address our four focus areas - sustainable refining, biofuels, zero-carbon electricity, and green hydrogen - that will advance our corporate energy transformation and create value for Tüpraş.”

Genco Erkal and the Dostlar Theatre of which he is a founder win the 22nd Vehbi Koç award

Every year, The Vehbi Koç Foundation awards a prize within the fields of culture, education and health, with the aim of encouraging individuals and institutions who contribute to the improvement of people's quality of life. This year's prize has been awarded in the field of Culture to theatre artist Genco Erkal, who has worked on the stage for 64 years, and to the Dostlar Theatre of which he is a founder.

Speaking at the ceremony, Koç Holding Chairman of the Board Ömer M. Koç said “Genco Erkal and the Dostlar Theatre hold an honoured place in our theatrical history. They have made great efforts in establishing a love of theatre in our country and bringing on the theatre artists of the future and have been found worthy of many valuable prizes up till now. On the 100th Anniversary of our Republic, we are proud to present the Vehbi Koç Award, which is very meaningful for the Koç Group, to the esteemed Genco Erkal and the Dostlar Theatre.” Genco Erkal for his part said “It is a great honour for me to receive this coveted award from the Vehbi Koç Foundation, which has carried out important works in the fields of health, education and culture since

its establishment and has a respected place in society. With this award I feel that I have reached the pinnacle of my 64-year artistic life.”

To keep alive the values that Vehbi Koç, the founder of the Vehbi Koç Foundation adopted as principles throughout his life, the winner of the Vehbi Koç Award, which is presented every year to encourage extraordinary people or institutions who have supported or developed our country in the fields of education, culture and health, has been chosen.

On behalf of the Vehbi Koç Board of Directors, The Selection Committee, chaired by Prof.Dr. Filiz Ali and composed of Prof. Dr. Dikmen Gürün, Ersen Gürsel, Prof. Dr. Ahu Antmen and Alin Taşçıyan, chose Genco Erkal and the Dostlar

Theatre as winners of the 22nd Vehbi Koç Award among the nominations put forward. Genco Erkal received the award from Koç Holding Board of Directors Chairman, Ömer M. Koç.

In his speech at the prize giving ceremony held at the Divan Hotel in Kuruçeşme Ömer M. Koç began by saying: “Coming together for this meaningful ceremony, organised three years after the pandemic, I would very much like to have been able to address you without sorrow. However, the pain of the dreadful earthquake disaster that we experienced in February is still very fresh. Once more, I wish for God’s mercy on those who lost their lives in this terrible event, give my condolences to their loved ones and wish a speedy recovery to the injured.” Ömer M. Koç continued “Throughout his life Vehbi Koç said, ‘If my country exists, I exist too.’ He served the ideal of a modern and prosperous Turkey with the belief that if democracy exists, we all exist. As he himself said, he carried out his charity works with pleasure seeing them as a humanitarian and national duty. Happily these works are continuing and being expanded by the Vehbi Koç Foundation, the first private foundation in Turkey which he established 54 years ago on very solid intellectual and financial foundations. We continue to contribute not only to the economic growth but also the social development of our country with our educational, health and cultural institutions, each of which is considered a centre of excellence in their fields of activity, as well as the projects we support in these fields.

Ömer M. Koç said “2023 is an exceptionally special year... We will celebrate the 100th anniversary of our Republic which was founded by our Great Leader Mustafa Kemal Atatürk with his modern vision, which was way ahead of its time and is still the only valid path for Turkey. The Great Leader said, ‘You can all be a member of parliament, a deputy, even the leader of the Republic, but you cannot be an artist.’ The saying ‘If a nation is deprived of art and artists, it cannot have a full life’ clearly shows his view of modern civilization which is identical to the values of the Republic and his support for art, artists and culture. It is with great pleasure and pride that we present the Vehbi Koç Award in such a meaningful year to a lover of our homeland who is considered a veteran in the field of culture and art, and to a highly valued art institution of which he is one of the founders. Our selection Committee found our esteemed theatre artist Genco Erkal and the Dostlar Theatre worthy of this year’s prize and I heartily congratulate them.” Ömer M. Koç continued, “Besides his 64-year artistic career which has delighted us all, Genco Erkal has been one of the staunch defenders and standard bearers of democracy, human rights and freedom of thought. He has never deviated from the truths he believed in. He has never compromised his socialist rhetoric. The Dostlar

Theatre which Genco Erkal founded in 1969 together with Mehmet Akan, Şevket Altuğ, Atilla Alpöge, Ferit Erkal, Arif Erkin Güzelbeyoğlu and Nurten Tunç, who are like himself valued theatre actors, has become one of the exemplary artistic institutions in our country. The Dostlar Theatre, which will celebrate its 55th anniversary next year, has, in spite of all difficulties, kept its curtains open for more than half a century, preserved its critical approach to oppression and censorship and has succeeded in bringing together large sections of the public through the light of the theatre.

For his part, in his speech at the ceremony, Genco Erkal said “Here today, such beautiful things have been said about me that I felt proud and all that remains is for me to say ‘Thank you’. Thanks also to the friends who praised me to the skies far more than I deserved in the film for the Award. I owe a big thank you to the members of the selection committee who recommended me for this Award. The biggest thanks go of course to the Vehbi Koç Foundation. I sincerely thank the Vehbi Koç Foundation for finding me worthy of this very valued and respected award.

AI viewed with suspicion in the US, embraced in China

Stanford University's AI Index Report 2023, which aims to be the world's most trusted source of information on artificial intelligence, sheds light on the new realities of AI. The report highlights the rapid growth of AI investment over the past decade but also draws attention to growing public disquiet over AI. The report notes that global investment in AI has exceeded USD 465 billion in the past two years. The United States is the leading investor in AI, accounting for more than half of all global investment. However the report also notes that public worries about AI are growing. In the US for example, only 35% of people have a positive attitude towards AI. In China the public is more positive about AI. 78% of people in China believe that AI-based products and services are beneficial.

CONTRIBUTED BY : İLKNUR EŞSİZ AND BİLGE AKGÜN

Capable of processing billions of bits of data in less than a heartbeat, artificial intelligence (AI) large language models (LLM) such as OpenAI's ChatGPT, Microsoft's Bing, and Google's Bard are now being used by the general public. However their ability to process vast amounts of data also raises questions that need to be answered. One question is whether AI language models can be as capable as

humans in ethically using the reasoning that results from life experience and acquired knowledge. Geoffrey Hinton, a pioneer in the field of AI, argues that LLMs are not yet capable of this level of ethical reasoning and warns that they are prone to misuse for nefarious purposes. Before we can answer such questions, we need to take a look at the history of artificial intelligence.

From Kasparov to ChatGPT

The first artificial intelligence (research began in the mid-1950s with the first attempts to build computers that could perform complex tasks by thinking like humans. However progress remained slow and intermittent for several reasons, including increasing project costs. In the 1980s, advances in information technology (IT) led to a surge in AI research and development. In the 1990s, AI captured the public's imagination and gained renewed interest when IBM's Deep Blue faced off against World Chess Champion Garry Kasparov and defeated him.

In the decades that followed, AI became increasingly more incorporated into a wide range of applications from smart personal digital assistants to intelligent robot vacuum cleaners. As AI became more integrated into everyday life, it also became commonplace and increasingly invisible. That changed dramatically when ChatGPT, a LLM developed by OpenAI, was released and captured global attention.

Prejudiced, delusional bigots?

OpenAI, a pioneer in the development of large language models (LLMs) or chatbots, released the first version of ChatGPT in 2018. It was trained with 117 million parameters and was able to perform only a limited range of tasks. A second version, trained with 1.5 million parameters, was released in 2019. However OpenAI withdrew it due to concerns about its potential for abuse. Work on the third version of ChatGPT was completed in 2020. Trained with 175 billion parameters, it was able to successfully perform a wide range of tasks. OpenAI released a prototype version of ChatGPT 3 on 30 November 2022. It quickly became the fastest-spreading complex software system in history, attracting more than 100 million users within just two months. With the release of a fourth version not long after, ChatGPT can now write fictional stories, poetry, academic articles, or job application letters. It is capable of coding in programming languages and processing images. At some point however, it became abundantly clear that something wasn't quite right: ChatGPT could be deceived, show prejudice, and even—in the jargon of the AI community—"hallucinate". LLMs like ChatGPT can generate responses which are grammatically and semantically correct but which also contain untruths and nonsense. They may even back up their claims with references to sources that don't—and never did—exist.

A brand-new LLM every month

Stanford University's AI Index Report 2023, prepared in collaboration with leading IT companies such as Google, OpenAI, Netbase Quid, LinkedIn, and GitHub as well as

with public agencies like the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) and the US National Science Foundation (NSF), notes that the new large-scale artificial intelligence models such as ChatGPT, Stable Diffusion, Whisper, and DALL-E 2 were released throughout 2022 and into early 2023 at the rate of about one a month. The report also points out that LLMs' benefits and usefulness notwithstanding, the models are also prone to hallucination, routine bias, and naive gullibility.

A Godfather's warning...

Geoffrey Hinton, a 75-year-old cognitive psychologist and computer scientist popularly referred to as "Godfather of AI", is renowned in the discipline of AI for his seminal work on artificial neural networks. In May 2023 Hinton announced his resignation from Google, where he had been working for over a decade, giving as his reason his concern about the potential dangers of AI and his inability to adequately speak out about them while still a Google employee.

In interviews with The New York Times and CBS News, Hinton cited his concern about the potential dangers of AI as the reason for his resignation. He noted that AI is rapidly learning and growing and that the capabilities of AI systems have advanced dramatically in just the past five years. He also stressed that AI systems trained on large datasets can learn unexpected things and that this could potentially lead to AI systems posing a threat to humanity one day.

China: Second in AI investment, first in public popularity

Advocates of AI argue that while concerns about the potential dangers of LLMs are justified, the potential benefits of LLMs make them essential in today's world. According to the Stanford University report, the United States led the world in terms of total amount of AI private investment, spending several times more than did second-place China. Interestingly according to a survey conducted in 28 countries, 78% of Chinese respondents, 76% of Saudi Arabian respondents, 71% of Indian respondents, and 70% of Peruvian respondents said that products and services using AI have more benefits than drawbacks. In the same ranking, Turkey came in 10th place (60%), just below South Korea (62%). Such sanguinity is not in evidence in other parts of the world however. Only 35% of American respondents shared that sentiment for example. Respondents in Netherlands (33%), Canada (32%), and France (31%) expressed the most negative views while those in Sweden, Belgium, Great Britain, Australia, and Germany were at or below 40%.